

Ranuan kunta

– talouden tila ja tulevaisuus- palveluverkon saneerauskustannuksen vaikutus
kunnan kokonaistalouden tilaan

17.4.2018

PERLACON

Työn lähtökohta ja tavoite

- **Sivistystoimen tila- ja palveluverkkoselvitys**
  - Tarpeen mukaiset palvelut, palveluverkko ja toimitilarakenne tulevat tarpeet huomioiden
  - Opetuksen laatu ja tulevat pedagogiset tarpeet sekä varhaiskasvatus
  - Kunnan talouden rajat huomioiden
- **Huomioidaan/sisältää myös**
  - Elinvoima- ja lähipalvelut
  - Painelaskelmat sote-uudistus huomioiden

Väestö

PERLACON

Asukasluku muuttuu....?

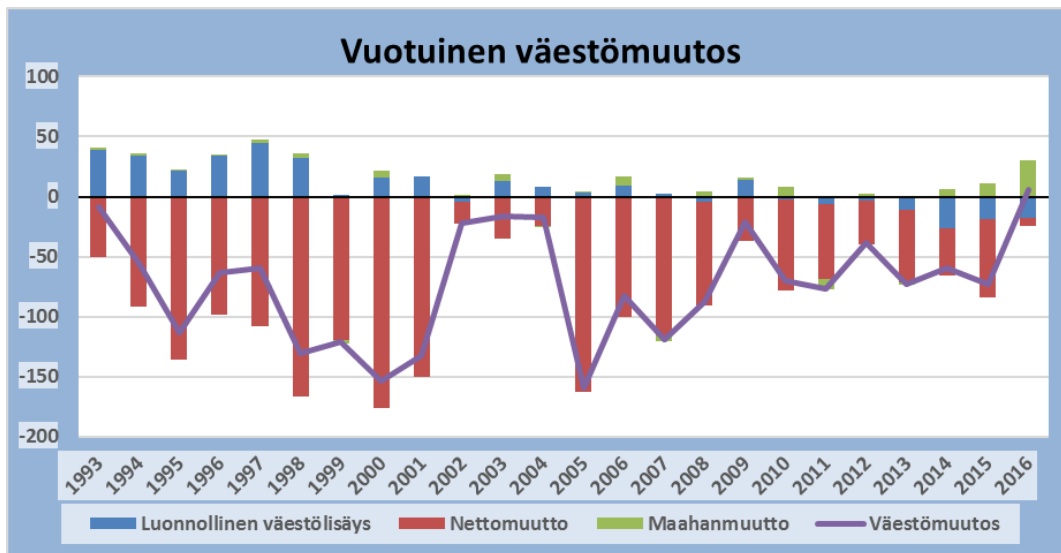
Kunnan nimi:

Ranua	2007	2012	2016	2020	2030	2040	2007-16	2007-16/v	2007-16	2007-16/v	2016-20	2016-20/v	2016-20	2016-20/v
Asukasluku	4 512	4 227	4 023	3 794	3 465	3 262	-489	-54	-10,8 %	-1,2 %	-229	-57	-5,7 %	-1,4 %
0...6 vuotiaat	390	349	292	276	257	251	-98	-11	-25,1 %	-2,8 %	-16	-4	-5,5 %	-1,4 %
6 vuotiaat	64	60	54	39	40	38	-10	-1	-15,6 %	-1,7 %	-15	-4	-27,8 %	-6,9 %
Peruskoulu, 7...16 vuotiaat	720	639	576	516	426	405	-144	-16	-20,0 %	-2,2 %	-60	-15	-10,4 %	-2,6 %
Lukio, 17...19 vuotiaat	246	176	178	155	129	112	-68	-8	-27,6 %	-3,1 %	-23	-6	-12,9 %	-3,2 %
Työikäiset, 20...64 vuotiaat	2 315	2 185	1 957	1 788	1 418	1 363	-358	-40	-15,5 %	-1,7 %	-169	-42	-8,6 %	-2,2 %
75...84 vuotiaat	303	327	352	315	478	493	49	5	16,2 %	1,8 %	-37	-9	-10,5 %	-2,6 %
Yli 84 vuotiaat	79	106	122	135	155	259	43	5	54,4 %	6,0 %	13	3	10,7 %	2,7 %
Eläkeikä, Yli 64 vuotiaat	841	878	1 020	1 059	1 235	1 131	179	20	21,3 %	2,4 %	39	10	3,8 %	1,0 %
Huoltosuhte	2007	2012	2016	2020	2030	2040	2007-16	2007-16/v	2007-16	2007-16/v	2016-20	2016-20/v	2016-20	2016-20/v
Ranua	70,8	73,6	83,4	90,1	118,2	114,9	13	1	17,8 %	2,0 %	7	2	8,1 %	2,0 %
Verrokkit	65,7	71,2	80,8	91,0	109,0	107,7	15	2	23,1 %	2,6 %	10	3	12,5 %	3,1 %
Koko maa	62,7	68,1	76,3	84,2	98,1	97,8	14	2	21,7 %	2,4 %	8	2	10,3 %	2,6 %
Mediaani-ikä	2007	2012	2016	2020	2030	2040	2007-16	2007-16/v	2007-16	2007-16/v	2016-20	2016-20/v	2016-20	2016-20/v
Ranua	43,0	47,0	50,0	51,0	52,0	51,0	7	1	16,3 %	1,8 %	1	0	2,0 %	0,5 %
Verrokkit ka	47,1	49,4	51,3	52,6	54,5	54,1	4	0	8,7 %	1,0 %	1	0	2,7 %	0,7 %
Koko maa ka	44,9	46,7	48,3	49,2	50,9	51,1	3	0	7,6 %	0,8 %	1	0	2,0 %	0,5 %

Perlacon Oy 2017

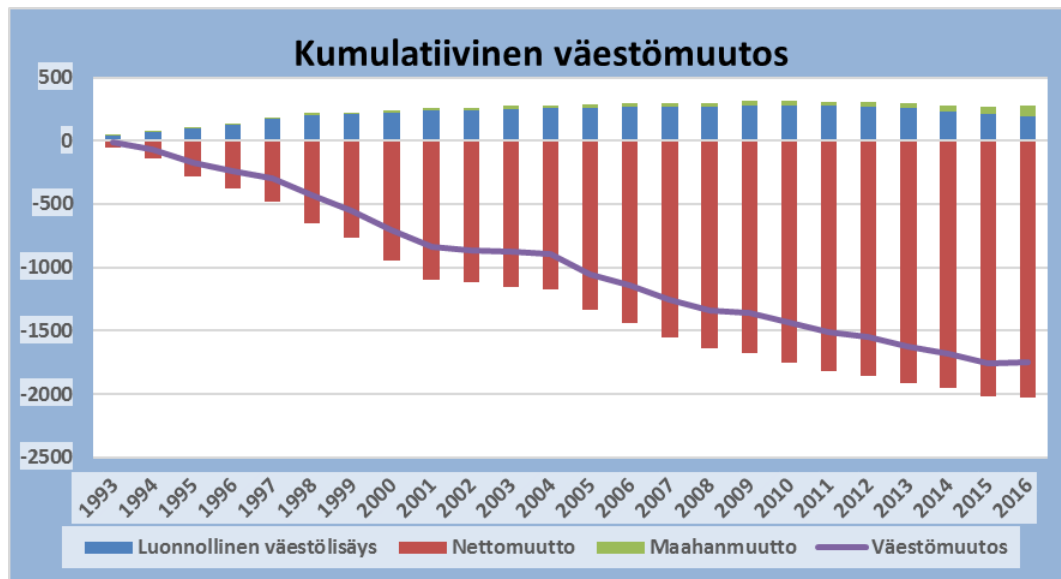
- Tilastokeskus arvioi asukasluvun laskun jatkuvan (-1,2 → -1,4 %/v).
- Työikäisten määrän ennakoitaan laskevan vuoteen 2020 -2,2 %/v. → negatiivinen vaikutus verotettavan tulon kehitykseen.
- Lasten määrän ennakoitaan jatkavan laskua → vaikuttaa soten jälkeiseen valtionosuuteen. Myös peruskoulu- ja lukioikäisen määrä näyttäisi laskevan vuoteen 2020.
- Ikääntyminen näyttää tasaantuvan vuoteen 2020, mutta tämän jälkeen uudelleen.
- Huoltosuhte on verrokkaa ja etenkin koko maan tasoa korkeampi. Ranuan huoltosuhte näyttäisi kasvavan sekä verrokkeja että koko maata hitaammin.
- Mediaani-ikä on verrokkaa matalampi ja koko maata korkeampi.
- Ikääntyminen johtaa soten jälkeen erityisesti vain verotettavan tulon alenemaan.
- Sote-uudistuksen jälkeinen valtionosuusjärjestelmä tukee 90% nuorimpia ikäryhmiä.

Väestönmuutos

Tarkastelujaksolla 1993-2016 asukasluku on kasvanut vain 2016-silloinkin maahanmuuton vuoksi!

Asukasluvun laskua selittää eniten negatiivinen nettomuutto. Ikääntymisen vaikutus alkaa näkyä syntyvyyttä suurempana kuolleisuutena.

Väestönkasvua on hiukan jarruttanut maahanmuutto (2016).

Onko keinoja kääntää nettomuutto positiiviseksi?

Tulo- ja lähtömuutto

Ranua	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Summa
Asukasluku	4 512	4 428	4 407	4 337	4 262	4 227	4 154	4 093	4 020	4 023	
Tulomuutto	174	184	215	220	171	181	140	166	166	202	1 819
..osuus väestöstä	3,9 %	4,2 %	4,9 %	5,1 %	4,0 %	4,3 %	3,4 %	4,1 %	4,1 %	5,0 %	
Lähtömuutto	290	271	252	296	234	218	201	206	231	208	2 407
..osuus väestöstä	6,4 %	6,1 %	5,7 %	6,8 %	5,5 %	5,2 %	4,8 %	5,0 %	5,7 %	5,2 %	
Nettomuutto	-116	-87	-37	-76	-63	-37	-61	-40	-65	-6	-588
Asukasluvun muutos	-120	-84	-21	-70	-75	-35	-73	-61	-73	3	-609
Muuttoliikkeen osuus väestöstä											4 226
											105 %

2007 - 2016		
Mistä muutetaan?	Ikm	Osuus
Rovaniemi	519	29 %
Oulu	381	21 %
Helsinki	110	6 %
Pudasjärvi	64	4 %
Kemi	44	2 %
Espoo	36	2 %
Kempele	31	2 %
Tornio	29	2 %
Simo	27	1 %
Jyväskylä	24	1 %
yhteensä	1 265	70 %

2007 - 2016 netto	
Mistä muutetaan?	Ikm
Espoo	12
Siikajoki	11
Tyrnävä	7
Tervola	6
Savukoski	6
Lohja	6
Urainen	5
Toholampi	5
Sodankylä	5
li	5
Yhteensä	68

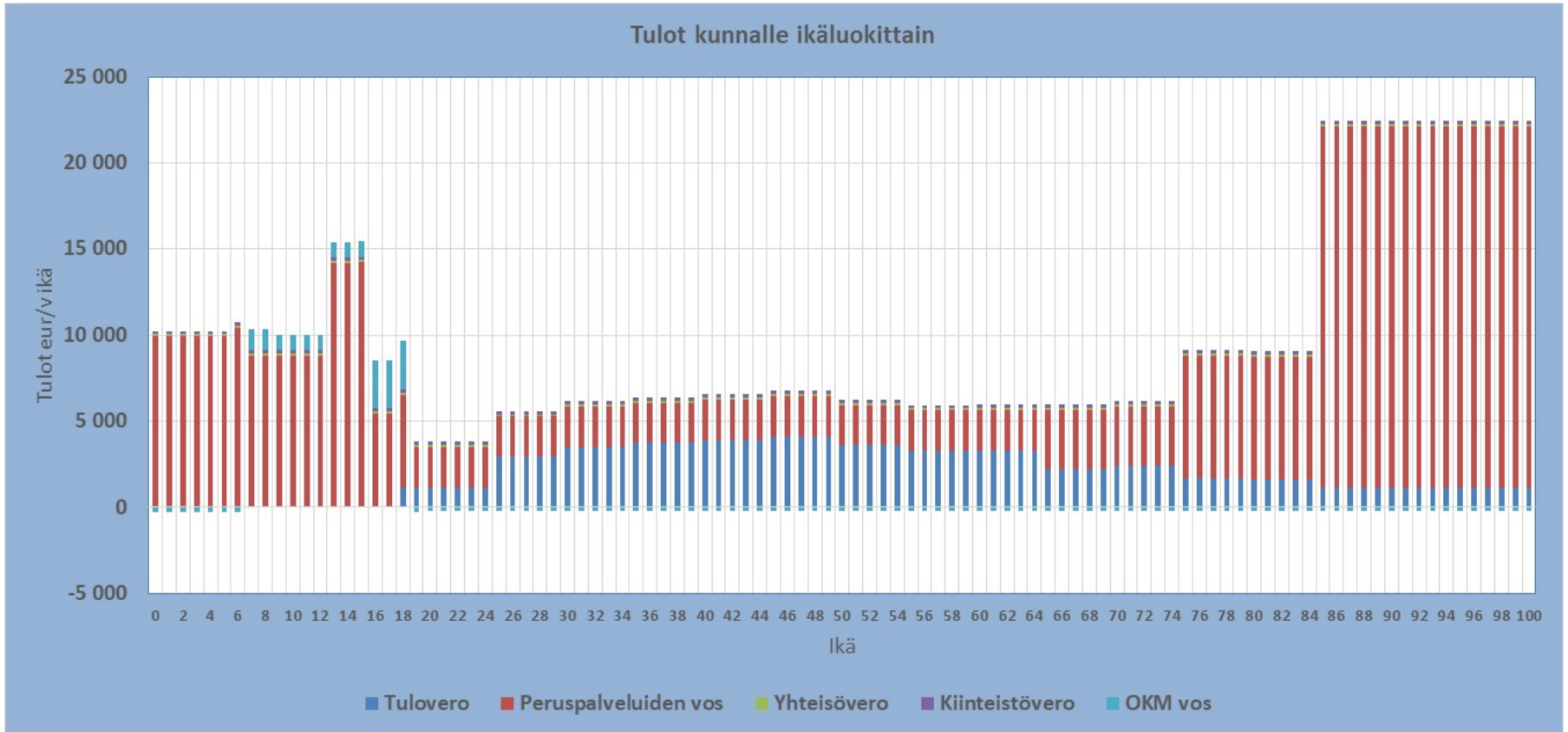
2007 - 2016		
Minne muutetaan?	Ikm	Osuus
Rovaniemi	731	30 %
Oulu	608	25 %
Helsinki	138	6 %
Pudasjärvi	73	3 %
Kemi	57	2 %
Tornio	37	2 %
Kuopio	29	1 %
Jyväskylä	29	1 %
Simo	28	1 %
Kuusamo	28	1 %
yhteensä	1 758	73 %

2007 - 2016 netto	
Minne muutetaan?	Ikm
Oulu	-227
Rovaniemi	-212
Helsinki	-28
Kuusamo	-14
Taivalkoski	-14
Kemi	-13
Turku	-13
Vantaa	-12
Kemijärvi	-11
Haapavesi	-9
Yhteensä	-553

Tulo- ja lähtömuutto

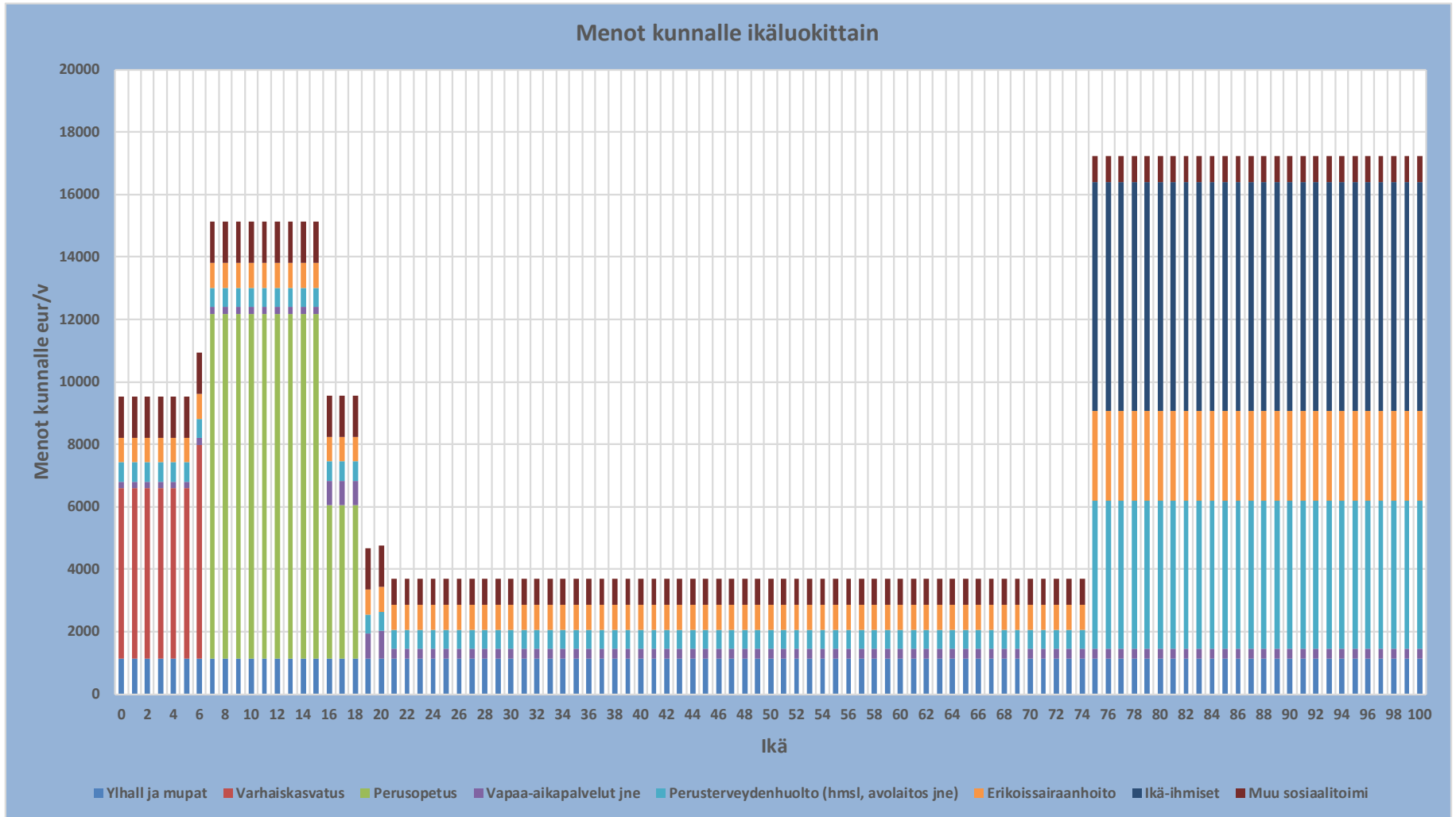
Ranua Nettomuutto	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Summa
0 - 4	1	3	0	-6	8	-4	4	8	-2	8	20
5 - 9	-7	0	3	3	2	4	3	-3	6	10	21
10 - 14	-6	-4	10	-2	6	2	-1	-3	-6	4	0
15 - 19	-40	-34	-36	-42	-25	-19	-35	-37	-25	-29	-322
20 - 24	-34	-21	-23	-49	-37	-13	-31	-9	-38	-16	-271
25 - 29	-15	-12	-9	-3	-8	-7	-4	2	2	-4	-58
30 - 34	-6	2	9	4	2	6	-3	-5	2	6	17
35 - 39	-8	-2	6	-3	-8	1	-6	0	3	6	-11
40 - 44	-2	-3	-5	4	2	-4	-4	1	-3	2	-12
45 - 49	3	-6	-6	1	-2	4	5	0	1	-1	-1
50 - 54	3	1	3	7	1	-6	4	-2	-3	6	14
55 - 59	-1	-4	10	4	-1	3	6	4	-6	-2	13
60 - 64	0	-2	5	4	-3	1	3	7	2	0	17
65 - 69	-1	-2	-4	-1	2	1	-1	0	2	-2	-6
70 - 74	-2	-2	-1	3	-1	-4	-2	-2	-1	3	-9
75 -	-1	-1	1	0	-1	-2	1	-1	1	3	0
Summa	-116	-87	-37	-76	-63	-37	-61	-40	-65	-6	-588

Ranualaisen hinta - tulot

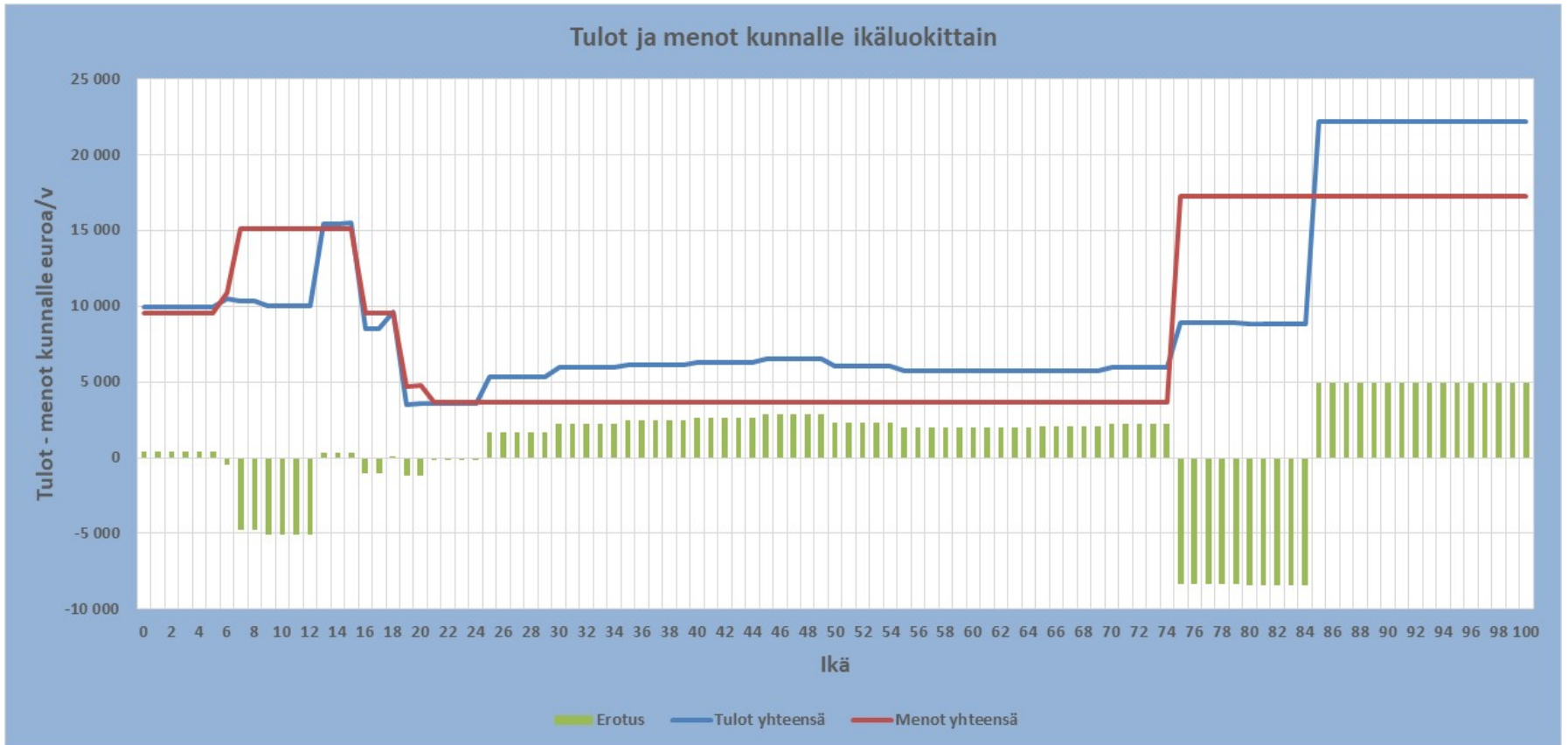

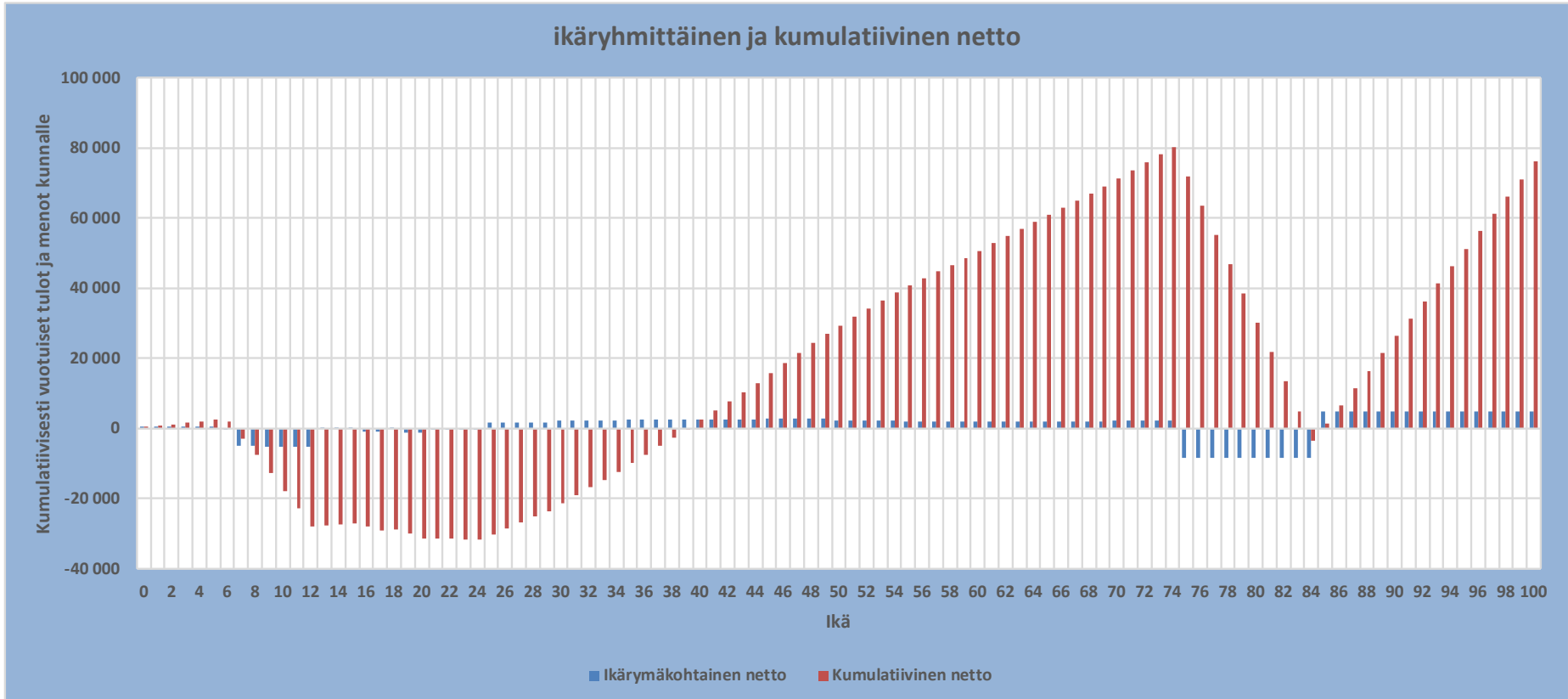
Ranualaisen hinta - menot

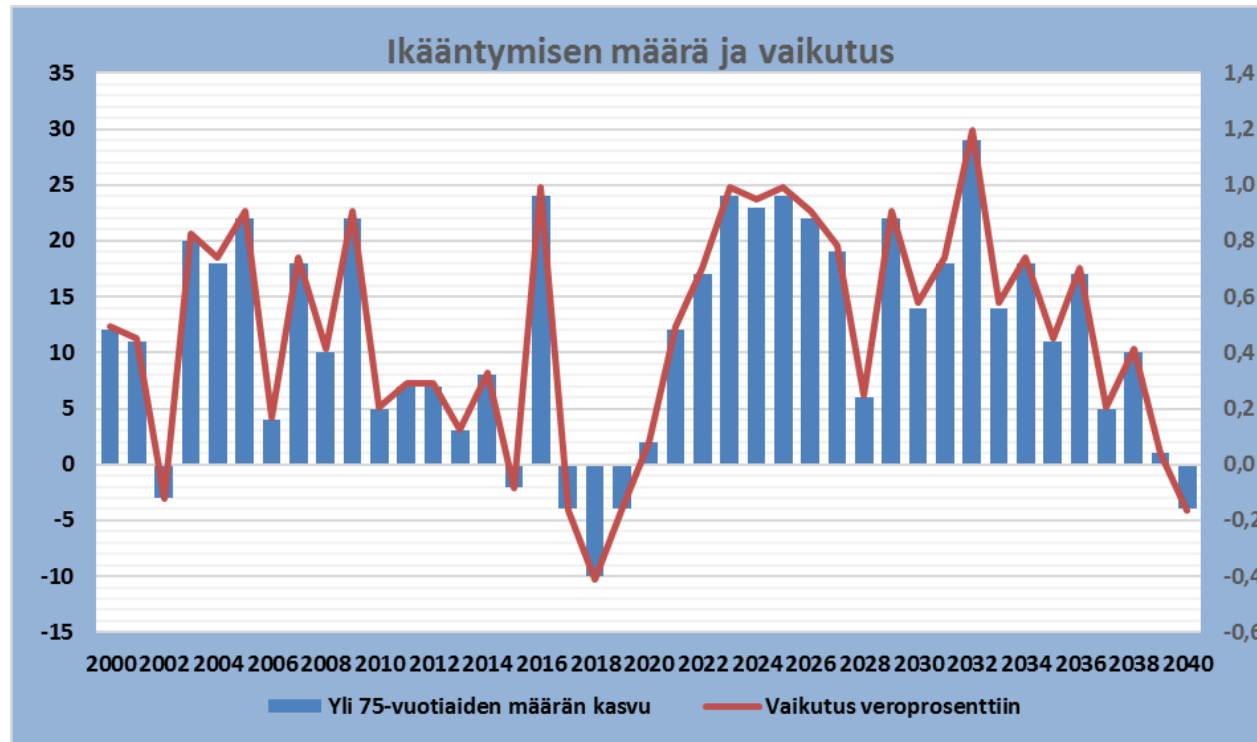
Ranualaisen hinta – vuotuinen netto

Ranualaisen hinta – kumulatiivinen netto

Yli 75-vuotiaiden määrän muutos

10 nopeinta		10 hitainta	
Siuntio	2,43	Luhanka	1,04
Pirkkala	2,34	Rautavaara	1,06
Kirkkonummi	2,34	Multia	1,08
Kempele	2,28	Tervola	1,11
Järvenpää	2,27	Pomarkku	1,11
Kontiolahti	2,21	Kuortane	1,12
Kerava	2,17	Punkalaidun	1,13
Tuusula	2,14	Isojoki	1,14
Kaskinen	2,12	Halsua	1,15
Vihti	2,10	Savitaipale	1,15

-> indeksoinnilla tarkasteltuna Ranua ikääntyy 214 nopeimmin suhteessa muihin kuntiin ajanjaksolla 2016...2030

Ranua	1980	1990	2000	2013	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Yli 75-vuotiaat	157	226	292	436	442	450	550	633	723	752
Suhde vuoteen 2013	0,36	0,52	0,67	1,00	1,01	1,03	1,26	1,45	1,66	1,72
Osuus väestöstä	2,8 %	3,9 %	6,0 %	10,8 %	11,2 %	12,1 %	15,5 %	18,5 %	21,8 %	23,1 %

Väestö – yhteenveto

- Ranuan asukasluku on laskenut viimeisen kymmenen vuoden aikana keskimäärin yli 50 henkilöllä vuodessa. Asukasluvun muutoksen merkittävimpanä ajurina on toiminut negatiivinen nettomuutto. Ranualta on viimeisen kymmenen vuoden aikana muutettu erityisesti Ouluun ja Rovaniemelle. Luonnollinen väestömuutos on ollut Ranualla ylijäämäistä.
- Muiden kuntien tapaan myös Ranualla ikääntyminen on voimakasta 2020-luvulla
- Tilastokeskuksen ennusteen mukaan asukasluvun aleneman ennakoidaan jatkuvan samaan tahtiin ja kohdistuvan erityisesti lapsiin, nuoriin ja aikuisiin.
- Positiivisena asukaslukuun vaikuttavana tekijänä voidaan pitää matkailun vetovoimaisuuden kasvua – mikä kohdistuu koko Lappiin, mutta myös mahdollisen kaivostoiminnan käynnistyminen.

Kunnan asukasluvun aleneman merkittävimpanä ajurina on toiminut muuttoliike. Ranuan asukasluvun ennustetaan edelleen laskevan ja väestön ikääntyvän.

→ Lasten ja nuorten palvelutarpeen voidaan ennakoida alenevan

Talouden nykytila

PERLACON

Keskeinen sisältö

- Menneen kehityksen tarkastelu keskeisten tulo- ja menoerien näkökulmasta
- Lyhyt palvelurakenteen tarkastelu, millä voidaan arvioida myös soten jälkeistä kehitystä.
- Kuinka sote- ja maakuntauudistus vaikuttaa kunnan talouteen – miten selvittää soten jälkeen?
- Kuinka paljon kunnille jää euroja elinvoiman kehittämiseen ilman veronkorotusta?
- Kuntakohtainen väestön kehitys ja väestökehityksen vaikutus palveluntarpeeseen
- Velkatasapainon lisäksi verotasapainon ja sen toimintakatteen kasvun etsiminen, millä talous sopeutuu
- Osin tarkastellaan verrokkeja

Kunnan oma näkemys

- Tarkastelussa huomioidaan kunnan oma näkemys talouden kehityksestä (Ranuan kunnan toimittamat tiedot)

Ranua - tuloslaskelma

Ranua	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Toimintatuotot 1000 €	4 383	4 617	4 686	4 841	4 804	4 950
Toimintamenot 1000 €	30 843	33 006	34 019	34 213	33 575	32 188
Toimintakate €	-26 460	-28 389	-29 333	-29 372	-28 771	-27 238
Kunnallisvero 1000 €	7 592	8 270	8 569	8 520	8 836	8 354
Yhteisövero 1000 €	676	428	479	563	612	523
Kiinteistövero1000 €	498	585	630	731	738	750
Muut verotulot 1000 €	0	0	0	0	0	0
Verotulot yhteensä 1000 €	8 766	9 283	9 678	9 814	10 186	9 627
Valtionosuudet 1000 €	20 855	21 761	22 253	22 168	21 598	21 529
(josta harkinnanvaraiset 1000 €)	0	0	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot netto 1000 €	-58	217	197	43	207	100
Korkotulot 1000 €	116	133	74	66	73	71
Muut rahoitustulot 1000 €	128	181	294	152	303	161
Korkomenot 1000 €	72	55	75	72	89	93
Muut rahoitusmenot 1000 €	230	42	96	103	80	39
Vuosikate 1000 €	3 103	2 872	2 795	2 653	3 220	4 018
Poistot 1000 €	1 234	1 268	1 302	1 307	1 302	3 617
Satunnaiset tuotot 1000 €	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut 1000 €	0	0	0	0	0	0
Tuloslaskelman tulos 1000 €	1 869	1 604	1 493	1 346	1 918	401
Poistoerojen muutos 1000 €	96	96	96	96	96	338
Varausten muutos 1000 €	0	0	-1 400	-1 300	-1 900	-600
Rahastojen muutos 1000 €	0	0	0	0	0	0
Ali/ylijäämä 1000 €	1 965	1 700	189	142	114	139
Kumulat. edell. tilik. ja kuluvan tilikauden jäämät 1000 €	9 160	10 860	11 049	11 191	11 305	11 389
Asukasluku	4 262	4 227	4 154	4 093	4 020	4 023
Verotettava tulo (laskennallisesti)	3 943 896	4 296 104	4 451 429	4 425 974	4 473 924	4 229 873
Veroprosentti	19,25 %	19,25 %	19,25 %	19,25 %	19,75 %	19,75 %

Toimintatuotoissa ja – kuluissa on varsinaiset kunnan järjestämät palvelut. Toimintatuottojen osuus Ranualla toimintamenoista on vähäinen.

Verotulot perustuvat kunnan verotusoikeuteen.

Valtionosuudet – ei korvamerkittyjä, eivät ylitä palvelun tuottamisesta aiheutuvia menoja. Suhteellinen osuus verorahoituksessa maan korkein.

Vuosikate on säännöllisten tulojen ja menojen jälkeinen välisumma, olisi oltava > poistot ja mieluummin >nettoinvestoinnit + lainan lyhennys. Mikä on oikea poistojen taso? Kts vuoden 2016 poistojen tason muutos.

”Kurjuutta” mitataan nykyisin alijäämällä, alijäämään eivät suoraan vaikuta investoinnit; alijäämää ei voi korjata kassavaroilla.

Ranua - rahoituslaskelma

Ranua	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vuosikate 1000 €	3 103	2 872	2 795	2 653	3 220	4 018
Satunnaiset tuotot 1000 €	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut 1000 €	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät 1000 €	-125	-161	-19	-73	547	73
Investoinnit						
Investointimenot 1000 €	3 704	2 968	1 873	5 107	4 967	2 316
Rahoitusosuudet investointeihin 1000 €	787	127	81	1 118	413	119
Investointien omahankintamenot	2 917	2 841	1 792	3 989	4 554	2 197
Investointihyödykkeiden myyntitulot 1000 €	56	209	28	77	21	12
Nettoinvestoinnit 1000 €	2 861	2 632	1 764	3 912	4 533	2 185
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta, netto 1000 €	117	79	1 012	-1 332	-766	1 906
Antolainauksen muutokset						
Antolainan antaminen 1000 €	328	163	0	0	0	19
Antolainan lyhennys 1000 €	46	51	22	22	21	20
Nettoantolainaus	-282	-112	22	22	21	1
Lainakannan muutokset						
Lainanottaminen 1000 €	0	0	2 000	0	3 000	0
Lainan lyhennys 1000 €	393	341	322	460	360	482
Pitkäaikainen laina, nettomuutos 1000 €	-393	-341	1 678	-460	2 640	-482
Lyhytaikainen laina, muutos 1000 €	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutos, netto 1000 €	-393	-341	1 678	-460	2 640	-482
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Muutos omassa pääomassa	0	0	0	0	0	0
Muutos toimeksiantojen varoissa	-18	12	16	27	-45	18
Muutos vaihto-omaisuudessa	1	1	2	1	2	0
Muutos saamisissa	105	56	-195	-575	304	-575
Muutos korottomissa veloissa	527	152	-41	275	7	-607
Muut maksuvalmiuden muutokset, netto	615	221	-218	-272	268	-1 164
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-60	-232	1 482	-710	2 929	-1 645
Rahavarat 1.1. 1000 €	5 445	5 501	5 349	7 843	5 801	7 964
Rahavarojen muutos 1000 €	56	-153	2 494	-2 042	2 163	260
Rahavarat 31.12. 1000 €	5 501	5 348	7 843	5 801	7 964	8 224

Vuosikate on säännöllisten tulojen ja menojen jälkeinen välisumma, olisi oltava > (suurempi kuin) poistot.

Samoin vuosikatteen tulisi olla suurempi kuin nettoinvestoinnit. Muuten kunta velkaantuu tai myy omaisuuttaan.

Lainan lyhentäminen ei ole kunnassa menoa ja lainanottaminen ei ole tuloa (vrt. valtio ja yritykset ja mennyt aika).

Laina siirtyy lyhennyksinä myöhemmin kunnan keräämäksi verotuloksi.

Koska velkaantuminen on perusteltua? → sukupolvien välinen yhteys ja kuntaan muuttavat

Kassavarojen purkaminen ei muuta tuloslaskelman ali/ylijäämää, kassavarat on etukäteistä veronkantoa.

Oikea taso?

Kuinka kasvun hidastumiseen on sopeuduttu?

PERLACON

Menojen ja tulojen kasvut

Ranua	-1,31 %			-1,44 %			-0,86 %		
	2007...2010			2010...2014			2014...2016		
	Ranua	Sama kasvu	Koko maa	Ranua	Sama kasvu	Koko maa	Ranua	Sama kasvu	Koko maa
Toimintakate	4,10 %	4,19 %	4,80 %	2,77 %	3,21 %	3,68 %	-3,70 %	1,46 %	1,55 %
Verotettava tulo	0,26 %	0,89 %	2,13 %	1,60 %	1,74 %	2,43 %	-2,24 %	-0,26 %	-0,11 %
Veroprosentti	0,167	0,212	0,209	0,000	0,208	0,200	0,250	0,138	0,134
Yhteisöverot	-2,41 %	0,12 %	0,01 %	-1,29 %	-2,49 %	-0,68 %	-3,62 %	3,11 %	2,94 %
Kiinteistöverot	6,92 %	9,34 %	11,22 %	10,86 %	8,78 %	8,46 %	1,29 %	4,07 %	4,01 %
Valtionosuudet	9,55 %	8,53 %	7,50 %	1,93 %	3,79 %	2,92 %	-1,45 %	1,69 %	1,86 %
Poistot	6,98 %	2,77 %	4,25 %	3,23 %	6,00 %	6,32 %	66,36 %	5,50 %	5,41 %
Bruttoinv. eur/as	416	460	647	716	575	800	1 020	608	847

- Yllä olevan taulukon luvut on laskettu tuhansista euroista.
- **Tulopohja näyttää heikentyneen - dramaattisesti. Verotettava tulo ja yhteisövero ovat olleet laskussa viimeisinä tarkasteluvuosina. Valtionosuuden kasvu on leikkaantunut aivan kuten useissa muissa kunnissa. Lasku on ollut Ranualla vielä verrokkia ja koko maata nopeampaa.**
- Ranualla on onnistuttu leikkaamaan toimintakatteen kasvua etenkin viimeisinä tarkasteluvuosina.
- Jos toimintakatteen kasvua halutaan tarkastella euroa/asukas, päädytään seuraaviin lukuihin:

Toimintakate	2007...2010	2010...2014	2014...2016
eur/as	5,48 %	4,27 %	-2,87 %

  - 2007-2010 → 5,48 %/v.
  - 2010-2014 → 4,27 %/v.
  - 2014-2016 → -2,87 %/v.

Veroista

Kunnallisveroprosentti											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	18,75	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,25	19,75	19,75	1,00
Inari	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00	0,00
Kolari	19,75	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	0,25
Posio	19,00	19,50	19,50	20,50	20,50	20,50	20,50	21,00	21,00	21,75	2,75
Pudasjärvi	19,00	19,00	19,00	20,00	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	20,50	1,50
Simo	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	21,25	21,75	22,00	1,25

Ranuan veroprosenttia on nostettu 2007-2016 1,00 %:ia 18,75:sta 19,75:een.

2016 veroprosentti oli liki prosentin maan keskitason (20,74) alapuolella.

Veroprosentti on nyt 19,75.

Laskennallinen verotettava tulo €/as											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	9 137	9 065	9 515	9 579	9 254	10 163	10 716	10 814	11 129	10 514	1 377
Inari	11 899	12 955	13 089	13 264	13 103	13 679	14 580	14 634	14 581	15 230	3 330
Kolari	10 376	11 405	11 745	11 965	12 388	12 409	13 170	13 477	13 384	13 325	2 949
Posio	9 154	9 967	10 368	9 772	10 248	10 522	11 336	10 928	11 947	10 911	1 758
Pudasjärvi	9 150	9 835	9 942	9 835	9 794	10 106	10 703	10 869	11 145	10 851	1 700
Simo	12 328	13 020	12 788	13 287	13 193	13 910	14 774	14 506	15 288	15 336	3 008

Ranuan verotettava tulo on selvästi maan keskitason (14 297 €/as) alapuolella – alle heikoimman neljänneksen.

Verrokkiryhmässä Ranuan verotettavan tulo on alhaisin ja sen kasvu on ollut hitainta.

Efektiivinen vero-%											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	13,61	13,02	12,50	12,57	12,38	12,54	12,53	12,66	12,55	12,06	-1,55
Inari	14,59	14,12	13,80	13,68	13,66	13,67	13,62	13,54	13,41	12,96	-1,63
Kolari	14,34	13,89	13,64	13,50	13,36	13,42	13,50	13,33	13,16	12,61	-1,73
Posio	13,54	12,84	13,12	13,02	12,86	12,91	13,29	13,10	13,56	13,07	-0,47
Pudasjärvi	13,31	12,80	12,99	13,25	13,01	13,11	13,15	13,02	12,90	12,40	-0,92
Simo	15,67	15,29	14,86	14,86	14,61	14,77	15,17	15,52	15,64	15,18	-0,48

Ranuan efektiivinen veroaste oli 2016 12,06 %. Vaikka tuloveroa oli ajanjaksolla korotettu 1,00 yksikköä, efektiivinen veroaste oli laskenut -1,55 yksikköä.

Verolajeittain

Kiinteistöverot €/as

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	88	99	105	112	117	138	152	179	184	186	99
Inari	234	271	314	492	512	536	565	591	598	624	390
Kolari	450	562	639	664	689	704	726	865	840	809	359
Posio	144	155	168	204	210	221	238	309	324	360	216
Pudasjärvi	122	135	162	165	174	178	189	212	221	225	102
Simo	96	102	108	116	117	121	127	193	231	282	186

Kiinteistöverot vero-%

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	1,0	1,1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,4	1,7	1,6	1,8	0,8
Inari	2,0	2,1	2,4	3,7	3,9	3,9	3,9	4,0	4,1	4,1	2,1
Kolari	4,3	4,9	5,4	5,5	5,6	5,7	5,5	6,4	6,3	6,1	1,7
Posio	1,6	1,6	1,6	2,1	2,0	2,1	2,1	2,8	2,7	3,3	1,7
Pudasjärvi	1,3	1,4	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	1,9	2,0	2,1	0,7
Simo	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	1,3	1,5	1,8	1,1

Yhteisöverot €/as

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	141	138	98	137	159	101	115	138	152	130	-11
Inari	220	286	233	316	364	241	266	303	347	317	96
Kolari	146	147	121	177	205	130	132	149	177	165	19
Posio	242	201	148	200	218	137	158	178	203	206	-36
Pudasjärvi	278	280	218	288	326	214	232	253	306	293	15
Simo	78	76	60	85	96	66	88	94	100	93	15

Yhteisöverot vero-%

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	1,5	1,5	1,0	1,4	1,7	1,0	1,1	1,3	1,4	1,2	-0,3
Inari	1,9	2,2	1,8	2,4	2,8	1,8	1,8	2,1	2,4	2,1	0,2
Kolari	1,4	1,3	1,0	1,5	1,7	1,0	1,0	1,1	1,3	1,2	-0,2
Posio	2,6	2,0	1,4	2,0	2,1	1,3	1,4	1,6	1,7	1,9	-0,8
Pudasjärvi	3,0	2,8	2,2	2,9	3,3	2,1	2,2	2,3	2,7	2,7	-0,3
Simo	0,6	0,6	0,5	0,6	0,7	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6	0,0

Ranuan kiinteistöverojen osuus kokonaisveroasteesta oli 2016 1,8 %:ia

Kiinteistöverojen merkitys ja osuus kasvaa

Yhteisöverojen osuus kokonaisveroasteesta oli 1,2 % 2016.

Valtionosuuksista

Valtionosuudet €/as											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	3461	3949	4212	4735	4893	5148	5357	5416	5373	5351	1890
Inari	2086	2350	2386	2962	2955	3197	3262	3232	3341	3486	1400
Kolari	2126	2303	2391	2656	2606	2955	3266	3283	3353	3709	1583
Posio	2503	2769	3088	3629	3729	3918	4132	4296	4406	4646	2143
Pudasjärvi	2791	3086	3334	3970	3935	4177	4370	4553	4607	4701	1911
Simo	1860	2028	2300	2499	2541	2654	2715	2774	2712	2886	1026

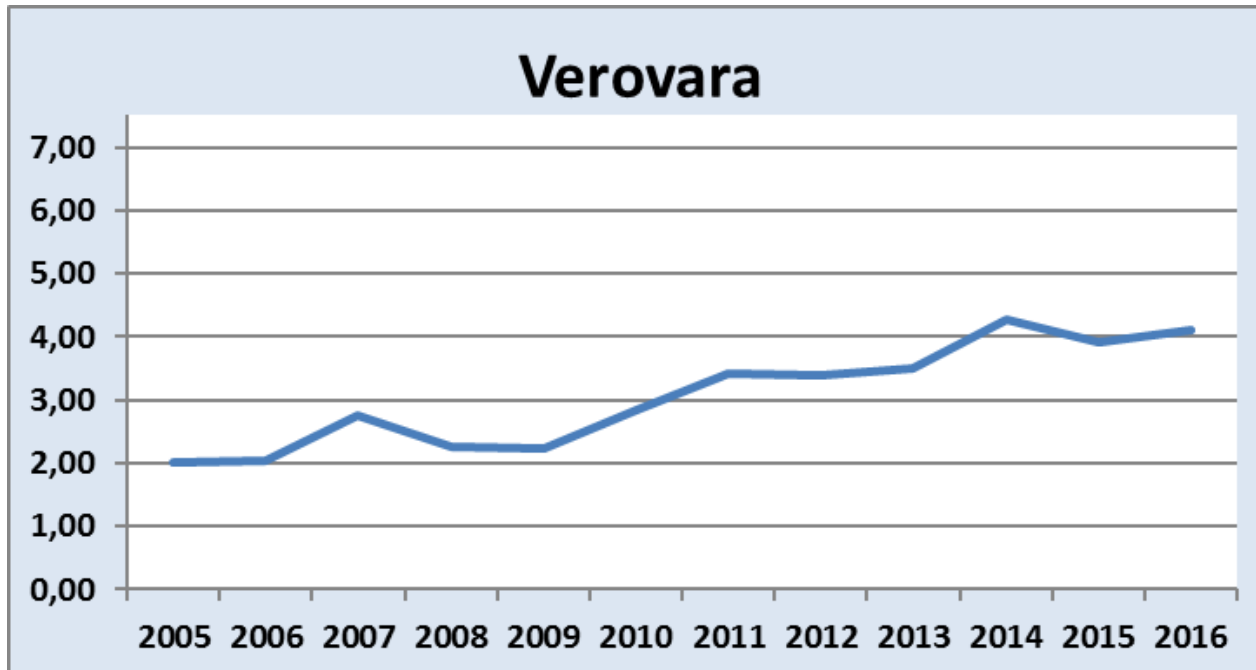
Ranua sai valtionosuuksia vuonna 2016 21,529 meuroa, mikä asukasta kohden laskettuna on 5.351 euroa/asukas. Valtionosuuden kasvu on joukon kolmanneksi nopeinta tarkastelujakson aikana.

Valtionosuudet vero-%											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	37,88	43,57	44,27	49,43	52,88	50,65	49,99	50,09	48,28	50,90	13,01
Inari	17,53	18,14	18,23	22,33	22,55	23,37	22,38	22,09	22,91	22,89	5,36
Kolari	20,49	20,19	20,36	22,20	21,04	23,82	24,80	24,36	25,05	27,83	7,34
Posio	27,35	27,78	29,78	37,14	36,39	37,24	36,45	39,31	36,88	42,58	15,23
Pudasjärvi	30,50	31,38	33,54	40,37	40,17	41,34	40,82	41,89	41,34	43,33	12,83
Simo	15,09	15,58	17,99	18,81	19,26	19,08	18,38	19,12	17,74	18,82	3,73

Toimintakate (eur/as) on Ranualla vastaavalla ajanjaksolla heikentynyt noin 2024 eur/as → Toimintakatteen kasvusta 93 % on voitu rahoittaa valtionosuuksien kasvulla.

Valtionosuuden osuus kokonaisveroasteesta oli 2016 50,90 %:ia. Ranuan prosentti on joukon suurin ja nousu toiseksi nopeinta.

Verovara

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ranua	2,02	2,03	2,75	2,25	2,23	2,84	3,41	3,39	3,50	4,28	3,91	4,10
Inari	1,62	1,83	2,59	2,38	2,43	2,33	2,84	3,09	3,20	3,98	4,35	4,50
Kolari	1,70	1,91	2,15	1,63	1,69	4,10	4,56	4,85	4,81	5,21	5,86	6,35
Posio	1,59	1,85	2,61	2,09	2,10	1,79	2,28	2,56	2,63	2,66	2,81	2,12
Pudasjärvi	1,63	1,89	2,60	2,56	2,42	2,31	2,38	2,63	2,69	3,51	3,64	3,85
Simo	1,36	0,62	0,56	0,56	0,58	0,99	1,52	1,75	1,85	2,20	1,43	0,90

- Verovara kertoo kuinka kaukana kunnan veroprosentit (tulo-, kiinteistö- ja yhteisö) on koko maan maksimiprosenteista.
- Laskettu ensin veroerät yhteen euroina ja sen jälkeen muutettu veroprosentiksi

Ranua vs muut - tuloslaskelma

Oma sij.	Toimintakate e/as	2006	2016
	Minimi	2 964	4 124
	25 %	3 578	5 207
	Keskiarvo	3 869	5 793
	75 %	4 130	6 249
	Maksimi	5 725	8 619

262	Ranua	4 797	6 771
-----	-------	-------	-------

Sij.	Toimintakate e/as	2006	2016
1	Rusko	3 155	4 124
2	Pirkkala	3 333	4 176
3	Pornainen	3 255	4 289
4	Kerava	3 077	4 299
5	Muurame	3 299	4 373
6	Vantaa	3 624	4 514
7	Kontiolahti	3 277	4 519
8	Jyväskylä	3 345	4 550
9	Kangasala	3 290	4 564
10	Nurmijärvi	3 218	4 572
11	Lieto	3 443	4 583
12	Kempele	3 269	4 585
13	Vihti	3 255	4 620
14	Hattula	3 437	4 630
15	Lempäälä	3 260	4 642
16	Järvenpää	3 372	4 651
17	Mäntsälä	3 369	4 658
18	Nokia	3 497	4 683
19	Aura	2 968	4 701
20	Oulu	3 082	4 733

Sij.	Toimintakate e/as	2006	2016
295	Pelkosenniemi	5 725	8 619
294	Utsjoki	5 058	8 363
293	Salla	4 860	8 175
292	Enontekiö	5 068	7 898
291	Ristijärvi	4 257	7 878
290	Puolanka	4 407	7 859
289	Rautavaara	4 787	7 782
288	Vaala	4 833	7 594
287	Savukoski	4 936	7 399
286	Vesanto	4 773	7 382
285	Sulkava	4 424	7 335
284	Kivijärvi	4 525	7 334
283	Ylitornio	4 204	7 304
282	Posio	4 355	7 265
281	Ilimantsi	4 593	7 265
280	Pyhäjärvi	4 395	7 250
279	Siikalatva	4 554	7 241
278	Hyrnsalmi	4 660	7 225
277	Pello	4 307	7 207
276	Kemijärvi	4 827	7 189

Oma sij.	vos veroprosenttia	2007	2016
	Minimi	-0,1	0,1
	25 %	9,1	11,6
	Keskiarvo	16,0	20,7
	75 %	21,6	28,3
	Maksimi	37,9	50,9

295	Ranua	37,9	50,9
-----	-------	------	------

Sij.	vos veroprosenttia	2007	2016
1	Kauniainen	1,2	0,1
2	Espoo	-0,1	0,9
3	Helsinki	1,7	2,3
4	Kirkkonummi	3,0	2,8
5	Tuusula	2,9	2,8
6	Pirkkala	4,1	3,0
7	Järvenpää	3,0	3,3
8	Kerava	1,9	3,3
9	Nurmijärvi	3,7	3,5
10	Sipoo	4,4	3,8
11	Siuntio	4,0	3,9
12	Vantaa	3,0	4,4
13	Vihti	4,2	4,6
14	Naantali	4,2	4,6
15	Kaarina	4,4	4,7
16	Masku	5,0	5,0
17	Rusko	6,6	5,1
18	Porvoo	4,6	5,2
19	Muurame	6,0	5,6
20	Inkoo	3,3	5,7

Sij.	vos veroprosenttia	2007	2016
295	Ranua	37,9	50,9
294	Rautavaara	34,7	47,0
293	Kivijärvi	30,2	46,1
292	Vesanto	35,2	45,6
291	Salla	30,8	44,4
290	Puolanka	30,1	44,2
289	Pudasjärvi	30,5	43,3
288	Posio	27,3	42,6
287	Kannonkoski	28,3	41,3
286	Rääkkylä	32,1	40,8
285	Perho	29,5	40,4
284	Valtimo	32,0	40,3
283	Utsjoki	23,5	40,0
282	Merijärvi	30,8	39,9
281	Kärsämäki	28,1	39,8
280	Pihtipudas	28,3	39,1
279	Pielavesi	28,1	38,8
278	Lestijärvi	27,1	38,7
277	Kinnula	35,4	38,0
276	Enontekiö	30,3	38,0

Oma sij.	Verotettava tulo €/as	2016
	Minimi	8 957
	25 %	12 279
	Keskiarvo	14 278
	75 %	15 970
	Maksimi	37 118

287	Ranua	10 514
-----	-------	--------

Sij.	Verotettava tulo €/as	2016
1	Kauniainen	37 118
2	Espoo	24 808
3	Kirkkonummi	22 115
4	Helsinki	22 007
5	Tuusula	21 421
6	Sipoo	20 922
7	Nurmijärvi	20 413
8	Pirkkala	20 272
9	Siuntio	20 130
10	Järvenpää	20 074
11	Kaarina	20 037
12	Porvoo	19 888
13	Naantali	19 776
14	Kerava	19 751
15	Vantaa	19 526
16	Vihti	19 170
17	Hyvinkää	18 899
18	Ylöjärvi	18 529
19	Inkoo	18 362
20	Rauma	18 343

Sij.	Verotettava tulo €/as	2016
295	Merijärvi	8 957
294	Lestijärvi	9 870
293	Perho	9 982
292	Soini	10 108
291	Rääkkylä	10 256
290	Kivijärvi	10 299
289	Siikainen	10 343
288	Vesanto	10 473
287	Ranua	10 514
286	Rautavaara	10 555
285	Polvijärvi	10 567
284	Kärsämäki	10 625
283	Valtimo	10 726
282	Pielavesi	10 743
281	Pertunmaa	10 754
280	Pihtipudas	10 807
279	Kaavi	10 844
278	Pudasjärvi	10 851
277	Karvia	10 871
276	Reisjärvi	10 878

Oma sij.	Veroprosentti	2006	2016
	Minimi	16,00	16,50
	25 %	18,50	20,25
	Keskiarvo	18,90	20,74
	75 %	19,47	21,50
	Maksimi	20,25	22,50

31	Ranua	18,75	19,75
----	-------	-------	-------

Sij.	Veroprosentti	2006	2016
1	Kauniainen	16,00	16,50
2	Espoo	17,50	18,00
3	Eurajoki	17,82	18,00
4	Helsinki	17,50	18,50
5	Luhanka	19,00	18,50
6	Naantali	16,78	18,50
7	Vantaa	18,50	19,00
8	Inari	19,00	19,00
9	Sysmä	18,00	19,00
10	Kaarina	18,16	19,25
11	Kerava	18,00	19,25
12	Kustavi	19,25	19,25
13	Sipoo	18,75	19,25
14	Ylitornio	18,50	19,25
15	Hirvensalmi	18,50	19,50
16	Keitele	18,50	19,50
17	Kirkkonummi	18,25	19,50
18	Koski Tl	18,00	19,50
19	Lieto	18,55	19,50
20	Luoto	18,50	19,50

Sij.	Veroprosentti	2006	2016
295	Savonlinna	20,02	22,50
294	Vimpeli	19,75	22,25
293	Siikalatva	19,58	22,25
292	Ruovesi	18,75	22,25
291	Orivesi	19,00	22,25
290	Outokumpu	19,50	22,25
289	Ähtäri	19,75	22,00
288	Veteli	19,50	22,00
287	Urjala	19,50	22,00
286	Tuusniemi	18,50	22,00
285	Teuva	19,25	22,00
284	Suonenjoki	19,50	22,00
283	Simo	20,00	22,00
282	Siikajoki	19,50	22,00
281	Raasepori	19,79	22,00
280	Reisjärvi	20,00	22,00
279	Rautalampi	19,50	22,00
278	Pukkila	18,50	22,00
277	Pieksämäki	18,75	22,00
276	Palasjärvi	18,00	22,00

Ranua vs muut - tuloslaskelma

Oma sij.	Yhteisövero e/as	2006	2016
	Minimi	31	0
	25 %	125	153
	Keskiarvo	188	239
	75 %	221	294
	Maksimi	975	990

250	Ranua	111	130
-----	-------	-----	-----

Sij.	Yhteisövero e/as	2006	2016
1	Pyhäjärvi	240	990
2	Savukoski	577	817
3	Kaskinen	975	736
4	Harjavalta	397	704
5	Rautavaara	267	698
6	Helsinki	394	626
7	Puumala	422	582
8	Heinävesi	408	570
9	Ilomantsi	330	565
10	Loviisa	399	565
11	Multia	346	560
12	Vieremä	363	559
13	Kittilä	166	546
14	Uusikaarlepyy	228	510
15	Rauma	268	502
16	Honkajoki	226	467
17	Vaasa	242	463
18	Puolanka	361	455
19	Kangasniemi	382	451
20	Valtimo	197	441

Sij.	Yhteisövero e/as	2006	2016
295	Ylöjärvi	108	0
294	Luoto	93	55
293	Liminka	35	62
292	Lumijoki	31	63
291	Pornainen	37	69
290	Tyrnävä	42	69
289	Siuntio	73	71
288	Keminmaa	117	89
287	Simo	66	93
286	Hailuoto	90	94
285	Akaa	133	95
284	Nivala	68	95
283	Merijärvi	185	95
282	Vesilahti	112	96
281	Järvenpää	103	102
280	Alavieska	100	103
279	Ilmajoki	106	104
278	Utsjoki	74	105
277	Ulvila	95	106
276	Kemiönsaari	208	107

Oma sij.	Kiinteistövero e/as	2006	2016
	Minimi	42	0
	25 %	92	214
	Keskiarvo	136	308
	75 %	144	335
	Maksimi	948	2 022

267	Ranua	84	186
-----	-------	----	-----

Sij.	Kiinteistövero e/as	2006	2016
1	Eurajoki	511	2 022
2	Pelkosenniemi	948	1 842
3	Kustavi	787	1 542
4	Utajärvi	500	951
5	Kittilä	353	939
6	Vaala	439	888
7	Tervola	487	883
8	Sodankylä	401	822
9	Kolari	389	809
10	Puumala	304	774
11	Taivassalo	289	729
12	Luhanka	241	659
13	Ristijärvi	308	629
14	Inari	226	624
15	Parainen	234	595
16	Kuhmoinen	271	587
17	Kemijärvi	303	577
18	Inkoo	205	553
19	Loviisa	266	526
20	Hirvensalmi	267	507

Sij.	Kiinteistövero e/as	2006	2016
295	Ylöjärvi	119	0
294	Nousiainen	66	73
293	Aura	70	103
292	Liminka	42	118
291	Tornio	178	121
290	Tyrnävä	52	131
289	Hankasalmi	108	137
288	Lumijoki	64	138
287	Uurainen	66	140
286	Imatra	148	144
285	Laihia	51	151
284	Jokioinen	80	158
283	Karvia	72	166
282	Perho	73	168
281	Karijoki	85	168
280	Paimio	72	169
279	Ilmajoki	74	175
278	Merijärvi	53	175
277	Kontiolahti	108	176
276	Rauma	106	177

Oma sij.	Poistot e/as	2006	2016
	Minimi	89	109
	25 %	154	253
	Keskiarvo	201	339
	75 %	229	401
	Maksimi	565	1 268

2	Ranua	229	899
---	-------	-----	-----

Sij.	Poistot e/as	2006	2016
1	Pukkila	162	1 268
2	Ranua	229	899
3	Kivijärvi	172	885
4	Kannonkoski	297	736
5	Kauniainen	507	722
6	Pudasjärvi	224	685
7	Kaskinen	565	675
8	Pelkosenniemi	222	618
9	Utajärvi	221	615
10	Porvoo	293	611
11	Rautavaara	227	584
12	Hämeenkyrö	171	564
13	Liminka	200	561
14	Helsinki	525	531
15	Vantaa	299	529
16	Kemiönsaari	190	521
17	Keuruu	172	514
18	Reisjärvi	194	513
19	Lempäälä	177	507
20	Padasjoki	309	506

Sij.	Poistot e/as	2006	2016
295	Halsua	126	109
294	Sauvo	108	126
293	Sievi	133	137
292	Joroinen	264	153
291	Hattula	114	160
290	Nousiainen	194	164
289	Ähtäri	185	164
288	Sulkava	109	168
287	Kruunupyö	136	170
286	Ujala	178	172
285	Paimio	131	175
284	Evijärvi	172	175
283	Siikalatva	207	176
282	Humppila	89	179
281	Aura	108	182
280	Pedersöre	139	186
279	Nivala	162	187
278	Karijoki	121	189
277	Jämijärvi	149	190
276	Kemi	223	192

Tulos ja rahoitus – yhteenveto

- Kunnan toimintamenoissa selvä nousu 2011–2012. Tämän jälkeen kehitys on ollut hyvää.
- Tuloveroprosentti on edelleen (vuonna 2018) maan keskitason alapuolella. Verotettava tulo eur/as on selvästi maan keskitason alapuolella.
- Verovara yli 4 prosenttiyksikköä
- Ranua sai veroprosenteiksi muutettuna 2016 maan eniten valtionosuutta (valtionosuus vastasi tuloveroprosenttia 50,9).
- Valtionosuuksien kehitys on ollut euromääräisesti alenevaa 2013 lähtien.
- Investointien taso on poistoja suurempi. Kunta on rahoittanut investointeja lainakantaa kasvattamalla.

Ranuan riippuvuus valtionosuuksista on suuri ja valtionosuuksien euromääräinen kehitys ollut heikkenevä. Kunta on onnistunut sopeuttamaan toimintaansa ja palvelurakennetta vastaamaan tulopohjan muutoksia. Pelivaraa (verovara) on edelleen käyttämättä.

Tasepohjaista mittausta

PERLACON

Investoinnit Ranualla

Ranua			
	2007...2010	2010...2014	2014...2016
	Vuodessa	Vuodessa	Vuodessa
Bruttoinvestoinnit eur/as	417	712	1 021
...koko maa keskimäärin	647	801	847
Nettoinvestoinnit eur/as	346	584	876
...koko maa keskimäärin	386	397	397
Vuosikate euroa/asukas	465	702	815
...koko maa keskimäärin	386	375	414
Poistot eur/as	239	297	513
...koko maa keskimäärin	299	348	382
Ali/ylijäämä eur/as	532	35	35
...koko maa keskimäärin	344	449	158
Vuosikate - Nettoinvestoinnit eur/as	120	118	-61
...koko maa keskimäärin	0	-23	17
Käyttöomaisuuden arvo eur/as	4 891	6 733	7 127
...koko maa keskimäärin	7 406	8 528	8 891
Poistot käyttöomaisuudesta %:ia	4,9 %	4,4 %	7,2 %
...koko maa keskimäärin	4,0 %	4,1 %	4,3 %

- Ranuan investoinnit ovat olleet kasvussa. 2014-2016 Ranuan investoinnit ylittivät selvästi maan keskitason.
- Ovatko kohdistuneet käyttöomaisuuden kasvuun?
- Vuosikate ei ole enää viime vuosina riittänyt investointien rahoittamiseen.
- Poistojen määrä (eur/as) on yli maan keskitason. Poistojen prosenttiosuus käyttöomaisuudesta on myös selvästi maan keskitason yläpuolella.
- Investointipaineet ja -tarpeet?

Investoinneista

Bruttoinvestoinnit 1000 €

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	2 137	2 374	1 510	1 348	3 704	2 968	1 873	5 107	4 967	2 316	179
Inari	5 809	7 052	4 787	6 877	6 809	4 633	4 956	9 509	5 615	2 279	-3 530
Kolari	2 128	3 156	2 407	3 239	4 122	3 344	4 438	3 615	2 292	2 447	319
Posio	1 228	2 379	7 014	2 999	2 182	900	644	935	334	409	-819
Pudasjärvi	5 640	4 345	10 274	6 360	7 060	5 515	7 681	5 654	3 072	6 199	559
Simo	880	533	466	1 623	1 710	1 019	554	1 017	1 196	957	77

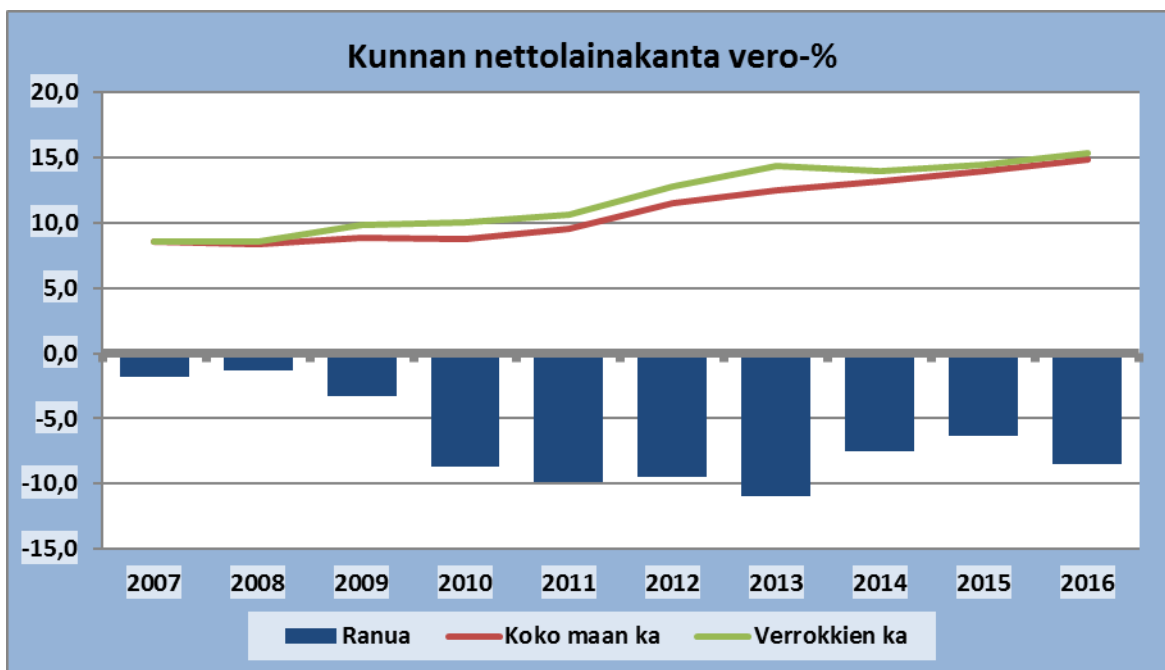
Bruttoinvestoinnit €/as

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	KA
Ranua	474	536	343	311	869	702	451	1 248	1 236	576	674
Inari	835	1 027	698	1 015	1 008	688	729	1 396	825	334	856
Kolari	561	818	625	844	1 075	868	1 142	941	596	639	811
Posio	300	592	1 778	774	572	241	177	257	96	119	491
Pudasjärvi	617	481	1 148	721	812	640	900	673	372	757	712
Simo	245	150	133	465	497	297	165	309	369	302	293

- Ranuan bruttoinvestoinnit ovat olleet verrokkijoukon keskitasoa 2007-2016

Peruskunnan nettolainakanta

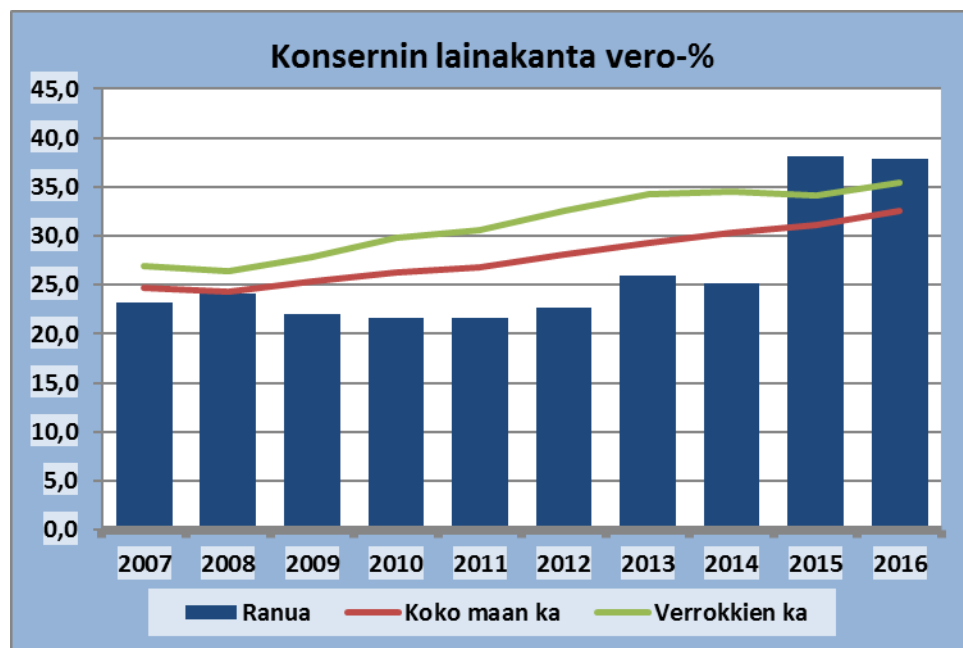
Ranua	Ranua	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kunnan nettolainakanta	Lainakanta 1000 €	2 036	2 522	2 459	2 009	1 615	1 274	2 953	2 493	5 132	4 651
	Rahavarat 1000 €	2 781	3 062	3 834	5 605	5 501	5 349	7 843	5 801	7 964	8 224
	Nettolaina 1000 €	-745	-540	-1 375	-3 596	-3 886	-4 075	-4 890	-3 308	-2 832	-3 573
	Nettolaina €/as	-165	-122	-312	-829	-912	-964	-1 177	-808	-704	-888
	Nettolaina vero-%	-1,81	-1,35	-3,28	-8,66	-9,85	-9,49	-10,99	-7,47	-6,33	-8,45
	Verrokkit ka €/as	899	986	1 142	1 144	1 264	1 531	1 808	1 792	1 877	1 939
	Verrokkit ka vero-%	8,60	8,59	9,78	10,07	10,64	12,80	14,39	13,99	14,45	15,32
	Maan ka €/as	987	1 054	1 136	1 101	1 232	1 517	1 715	1 832	1 968	2 071
	Maan ka vero-%	8,54	8,37	8,87	8,74	9,57	11,53	12,49	13,18	13,93	14,84

- Yksi tapa tarkastella kunnan velkaantumista on tarkastella lainakannan ja rahavarojen erotusta: nettolainaa.
- Asukasta kohden laskettu nettolaina kohdistuu kaikille kunnan asukkaille iästä ja tulotasosta riippumatta, veroprosenttiin suhteutettu nettolaina on yksinkertaisin tapa tarkastella velanhoitokykyä omilla tuloilla.
- Ranua on nettovelaton, joten nettolainakanta vero-% on negatiivinen.
- Vuonna 2016 Ranua oli sijaluvulla 11 velan määrässä (nettolaina eur/as).

Konsernin lainakanta

Ranua	Ranua	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	€1 000	9 572	9 687	9 238	8 963	8 508	9 751	11 554	11 144	17 080	16 026
	€/as	2 121	2 188	2 096	2 067	1 996	2 307	2 781	2 723	4 249	3 984
	Verrokitt ka €/as	2 745	2 928	3 152	3 274	3 510	3 813	4 213	4 311	4 356	4 387
	Maan ka €/as	2 889	3 069	3 275	3 342	3 469	3 773	4 121	4 303	4 480	4 640
	Järjestys	95	89	75	73	48	62	74	62	159	130
	Ero verrokeihin	-2 812	-3 279	-4 653	-5 235	-6 451	-6 368	-5 947	-6 500	-430	-1 623
	Ero maan ka	-3 464	-3 905	-5 195	-5 530	-6 277	-6 199	-5 564	-6 469	-931	-2 640
	Vero-%	23,2	24,1	22,0	21,6	21,6	22,7	26,0	25,2	38,2	37,9
	Verrokitt ka vero-	26,9	26,4	27,8	29,8	30,6	32,5	34,2	34,5	34,1	35,4
	Maan ka vero-%	25,4	25,0	26,1	27,1	27,6	29,0	30,2	31,3	32,1	33,5
	Järjestys	149	163	136	126	109	113	139	123	211	196
	Ero verrokeihin	-1 525	-893	-2 412	-3 415	-3 579	-4 210	-3 684	-4 147	1 805	1 051
	Ero maan ka	-609	-48	-1 402	-1 953	-2 036	-2 346	-1 489	-2 292	3 159	2 256

- Konserni on kuntaa velkaisempi.
- Velka on kasvanut merkittävästi
- Konsernin velkataso eur/asukas on verrokkiryhmän ja maan keskiarvoa alhaisempi mutta koska kuntalaisten tulotaso on huonompi kuin verrokkissa ja koko maassa, konserni on hiukan velkaisempi veroprocenttiyksikköön suhteutettuna.

Velkaantuneisuus – asema muihin nähden

Oma sij.	Lainakanta €/as	2007	2016
	Minimi	0	0
	25 %	924	1 934
	Keskiarvo	1 553	2 750
	75 %	2 045	3 399
	Maksimi	4 195	9 309

33	Ranua	451	1 156
----	-------	-----	-------

Sij.	Lainakanta €/as	2007	2016
1	Enonkoski	147	0
2	Karvia	97	0
3	Kauniainen	0	0
4	Koski TI	402	41
5	Sysmä	636	101
6	Ylitornio	535	162
7	Hirvensalmi	442	249
8	Polvijärvi	240	299
9	Rauma	81	372
10	Merikarvia	949	395
11	Parikkala	130	472
12	Isokyrö	1 244	515
13	Luumäki	0	581
14	Taivalkoski	1 064	605
15	Kuhmoinen	2 168	638
16	Leppävirta	257	675
17	Pälkäne	808	676
18	Virrat	386	709
19	Punkalaidun	305	763
20	Pello	2 002	820

Sij.	Lainakanta €/as	2007	2016
295	Reisjärvi	4 154	9 309
294	Rautavaara	2 497	7 977
293	Hanko	3 364	7 551
292	Kyyjärvi	3 542	7 361
291	Konnevesi	1 598	6 650
290	Karkkila	3 352	6 503
289	Kaustinen	2 292	6 360
288	Lahti	2 723	6 232
287	Kannonkoski	3 515	6 085
286	Raahe	3 218	5 768
285	Kotka	3 350	5 729
284	Keuruu	2 046	5 469
283	Hartola	2 140	5 266
282	Virolahti	3 327	5 142
281	Kokkola	2 983	5 088
280	Vantaa	3 025	5 004
279	Taivassalo	1 653	4 978
278	Teuva	171	4 973
277	Toholampi	2 240	4 776
276	Kauhajoki	1 345	4 670

Oma sij.	Konsenivelka eur/as	2016
	Minimi	0
	25 %	3 238
	Keskiarvo	4 640
	75 %	5 840
	Maksimi	11 606

130	Ranua	3 984
-----	-------	-------

Sij.	Konsenivelka eur/as	2016
1	Vesanto	0
2	Koski TI	728
3	Enonkoski	801
4	Parikkala	805
5	Merikarvia	815
6	Sysmä	911
7	Ylitornio	1 055
8	Polvijärvi	1 373
9	Siikainen	1 662
10	Isojoki	1 699
11	Nakkila	1 710
12	Pälkäne	1 753
13	Rauma	1 757
14	Korsnäs	1 766
15	Myrskylä	1 775
16	Multia	1 803
17	Taivalkoski	1 817
18	Vöyri	1 843
19	Ruovesi	1 897
20	Ypäjä	1 905

Sij.	Konsenivelka eur/as	2016
295	Espoo	11 606
294	Hartola	11 240
293	Halsua	11 167
292	Kotka	10 968
291	Rautavaara	10 740
290	Kyyjärvi	10 545
289	Raahe	10 327
288	Kaustinen	10 023
287	Kokkola	9 675
286	Keuruu	9 534
285	Reisjärvi	9 492
284	Vantaa	9 298
283	Kittilä	8 886
282	Nivala	8 777
281	Kemijärvi	8 775
280	Mikkeli	8 748
279	Suonenjoki	8 734
278	Kajaani	8 718
277	Hanko	8 627
276	Konnevesi	8 526

- Ranuan kunnan velka (1 156 e/as) on koko maan vertailussa alhaisimmasta päästä
- Ranuan konsernin velka (3 984 e/as) on myös alle maan keskiarvon

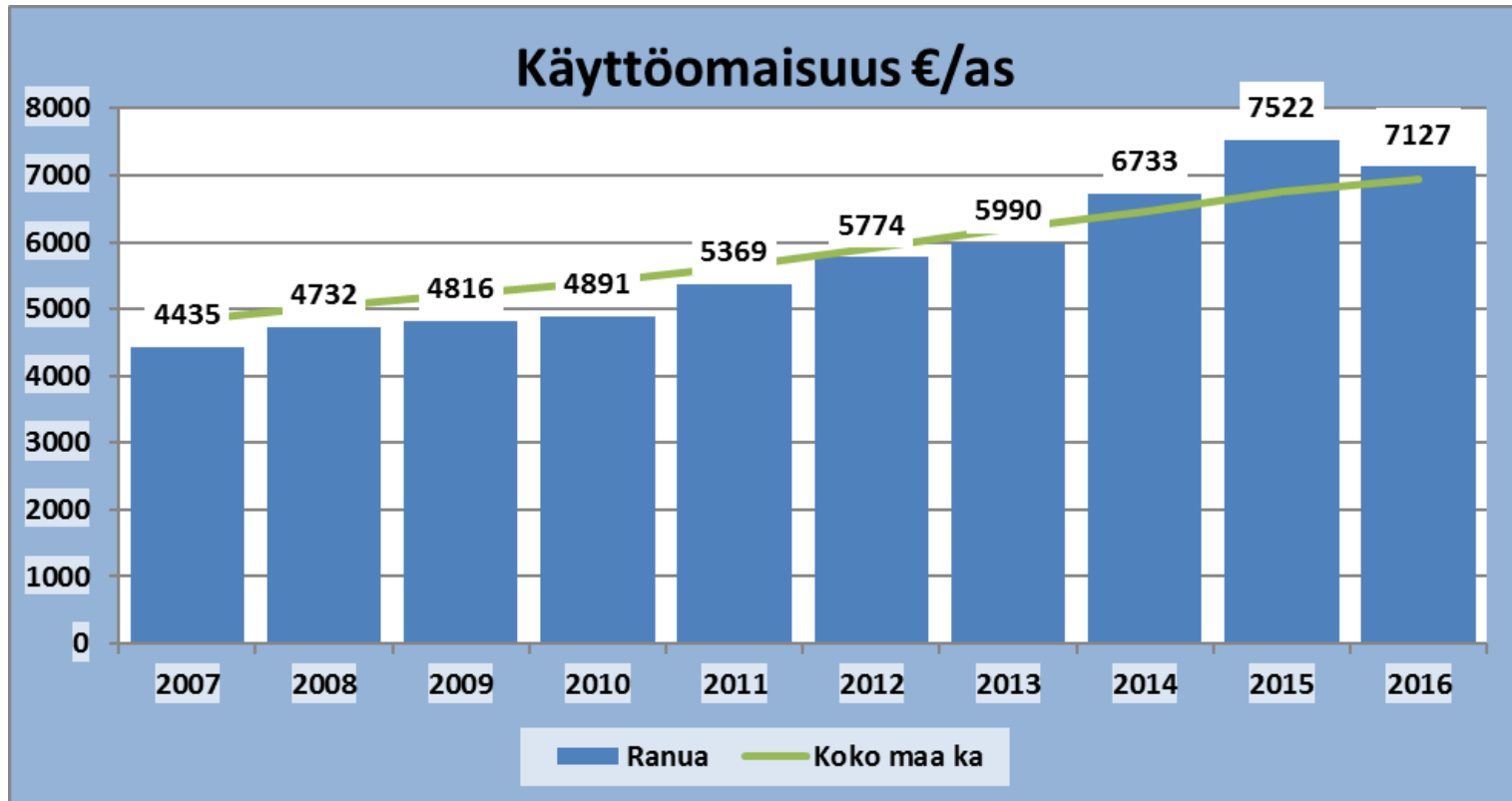

Konsernitase – konsernilainakanta eur/as

Konsernitase - lainakanta €as

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	5 802	6 144	7 122	7 786	8 523	9 323	10 312	10 793	11 153	11 749	5 947
Inari	7 578	7 988	8 121	9 205	10 101	10 803	11 184	11 870	12 094	12 763	5 185
Kolari	4 613	5 430	5 682	6 148	6 913	7 313	8 444	8 500	8 172	8 719	4 106
Posio	7 110	7 014	8 025	8 795	7 773	7 659	7 744	7 470	7 693	6 390	-720
Pudasjärvi	8 190	7 854	7 591	7 956	8 423	8 693	9 205	9 397	9 997	9 655	1 465
Simo	3 359	3 703	3 770	4 540	4 701	5 296	5 198	5 024	4 787	4 935	1 576

Käyttöomaisuus

- Käyttöomaisuuden määrä on ollut vuodesta 2014 koko maan keskiarvoa korkeampi.

Käyttöomaisuus 1000 e	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ranua	20 009	20 955	21 224	21 212	22 883	24 406	24 884	27 559	30 238	28 671

Käyttöomaisuus e/asukas - verrokki

Käyttöomaisuus 1000 €

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	20 009	20 955	21 224	21 212	22 883	24 406	24 884	27 559	30 238	28 671	8 662
Inari	37 364	38 020	38 528	41 139	44 557	48 285	49 995	54 998	57 201	57 420	20 056
Kolari	14 953	16 506	17 728	17 676	20 319	22 288	24 645	25 900	26 017	26 538	11 585
Posio	30 571	29 762	36 524	37 021	30 960	30 717	29 957	29 626	28 863	28 212	-2 359
Pudasjärvi	59 772	58 954	63 653	65 457	68 722	71 253	75 149	72 734	71 084	70 812	11 040
Simo	14 721	14 595	14 258	15 272	16 067	16 352	16 157	16 200	15 936	15 904	1 183

Käyttöomaisuus €/as

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	4 435	4 732	4 816	4 891	5 369	5 774	5 990	6 733	7 522	7 127	2 692
Inari	5 373	5 537	5 614	6 069	6 597	7 172	7 359	8 071	8 407	8 413	3 040
Kolari	3 939	4 276	4 600	4 604	5 297	5 785	6 344	6 745	6 761	6 934	2 995
Posio	7 480	7 403	9 258	9 556	8 109	8 217	8 214	8 155	8 301	8 239	759
Pudasjärvi	6 538	6 528	7 114	7 416	7 904	8 266	8 803	8 660	8 609	8 649	2 111
Simo	4 103	4 116	4 078	4 377	4 669	4 769	4 814	4 915	4 922	5 017	914

Kumulatiiviset jäämät

Kumulatiiviset jäämät 1000 €

	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	Muutos
Ranua	3 183	3 696	4 887	7 195	9 160	10 860	11 049	11 191	11 305	11 389	8 206
Inari	1 252	2 260	2 521	4 645	3 035	2 086	3 445	6 640	7 887	6 475	5 223
Kolari	-1 778	404	1 074	2 180	3 174	3 183	5 128	6 054	7 971	9 767	11 545
Posio	187	38	3 055	2 789	1 329	-34	-1 037	-329	-494	111	-76
Pudasjärvi	1 973	-636	-1 480	1 509	2 503	5 670	6 449	8 026	10 653	8 800	6 827
Simo	411	932	788	2 131	2 790	3 028	2 551	1 667	1 389	1 877	1 466

Kumulatiiviset jäämät €/as

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	705	835	1 109	1 659	2 149	2 569	2 660	2 734	2 812	2 831	2 126
Inari	180	329	367	685	449	310	507	974	1 159	949	769
Kolari	-468	105	279	568	827	826	1 320	1 577	2 071	2 552	3 021
Posio	46	9	774	720	348	-9	-284	-91	-142	32	-13
Pudasjärvi	216	-70	-165	171	288	658	755	956	1 290	1 075	859
Simo	115	263	225	611	811	883	760	506	429	592	478

Erikseen - takaukset

Takaukset 1000 €

	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	Muutos
Ranua	7 762	4 516	5 957	5 823	5 408	5 054	6 282	6 981	10 213	9 528	1 766
Inari	14 533	18 034	19 460	21 716	20 537	22 310	22 735	22 806	24 780	22 773	8 240
Kolari	7 266	8 643	10 173	9 420	9 192	8 884	8 174	7 564	6 794	6 315	-951
Posio	305	207	182	351	337	14 263	5 350	4 936	4 921	4 920	4 615
Pudasjärvi	6 775	4 455	7 696	7 009	5 812	5 283	6 754	13 311	19 202	18 428	11 653
Simo	1 846	1 801	1 649	1 616	1 734	1 958	1 835	1 568	1 487	1 145	-701

- Ranuan takaukset ovat tarkastelujaksolla kasvaneet melko maltillisesti

Takaukset €/as

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	1 720	1 020	1 352	1 343	1 269	1 196	1 512	1 706	2 541	2 368	648
Inari	2 090	2 627	2 835	3 204	3 041	3 314	3 346	3 347	3 642	3 337	1 247
Kolari	1 914	2 239	2 640	2 454	2 396	2 306	2 104	1 970	1 766	1 650	-264
Posio	75	51	46	91	88	3 816	1 467	1 359	1 415	1 437	1 362
Pudasjärvi	741	493	860	794	668	613	791	1 585	2 326	2 251	1 510
Simo	514	508	472	463	504	571	547	476	459	361	-153

- Takausten määrä (e/as ja takaukset vero %) ovat kuitenkin 2016 verrokkiryhmään suhteutettuna korkeat.

Takaukset vero-%

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	18,8	11,3	14,2	14,0	13,7	11,8	14,1	15,8	22,8	22,5	3,7
Inari	17,6	20,3	21,7	24,2	23,2	24,2	23,0	22,9	25,0	21,9	4,3
Kolari	18,4	19,6	22,5	20,5	19,3	18,6	16,0	14,6	13,2	12,4	-6,1
Posio	0,8	0,5	0,4	0,9	0,9	36,3	12,9	12,4	11,8	13,2	12,4
Pudasjärvi	8,1	5,0	8,7	8,1	6,8	6,1	7,4	14,6	20,9	20,7	12,6
Simo	4,2	3,9	3,7	3,5	3,8	4,1	3,7	3,3	3,0	2,4	-1,8

Takaukset muiden kuin konserniyhtiöiden puolesta 1000 €

	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	Muutos
Ranua	3 243	3 080	2 837	2 551	2 987	2 808	2 608	-635
Inari	1 364	1 326	1 291	1 256	381	368	362	-1 002
Kolari	9 100	8 596	8 025	7 395	6 873	6 154	5 709	-3 391
Posio	351	337	14 263	5 350	4 936	4 921	4 920	4 569
Pudasjärvi	5 384	4 308	3 916	5 524	12 196	15 815	6 269	885
Simo	61	61	60	60	60	0	0	-61

- Takauksista noin neljännes on annettu muille, kuin konserniyhteisöille.

Sijoitukset

Muut kuin konsernisijoitukset 1000 €

	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	Muutos
Ranua	5 287	5 256	5 514	5 688	5 865	7 141	6 848	9 223	3 936
Inari	23 953	25 265	22 532	22 193	24 312	28 054	26 611	26 433	2 480
Kolari	3 795	2 629	2 280	2 800	2 421	2 852	2 694	3 657	-138
Posio	14 761	13 752	13 563	13 707	13 983	11 989	12 366	12 464	-2 297
Pudasjärvi	13 606	13 710	11 369	15 202	14 074	18 077	16 844	18 324	4 718
Simo	867	1 010	1 052	862	853	882	791	789	-78

Muut kuin konsernisijoitukset €/as

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	1 200	1 212	1 294	1 346	1 412	1 745	1 703	2 293	1 093
Inari	3 490	3 728	3 336	3 297	3 578	4 117	3 911	3 873	383
Kolari	985	685	594	727	623	743	700	956	-29
Posio	3 742	3 550	3 552	3 667	3 834	3 300	3 557	3 640	-102
Pudasjärvi	1 521	1 553	1 308	1 764	1 649	2 152	2 040	2 238	717
Simo	248	289	306	251	254	268	244	249	1

Muut kuin konsernisijoitukset vero-%

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Muutos
Ranua	12,6	12,7	14,0	13,2	13,2	16,1	15,3	21,8	9,2
Inari	26,7	28,1	25,5	24,1	24,5	28,1	26,8	25,4	-1,2
Kolari	8,4	5,7	4,8	5,9	4,7	5,5	5,2	7,2	-1,2
Posio	36,1	36,3	34,7	34,8	33,8	30,2	29,8	33,4	-2,7
Pudasjärvi	15,3	15,8	13,4	17,5	15,4	19,8	18,3	20,6	5,3
Simo	1,9	2,2	2,3	1,8	1,7	1,8	1,6	1,6	-0,3

Ranua vs muut - tase

Oma sij.	Käyttöomaisuus eur/as	2007	2016
	Minimi	2 521	3 534
	25 %	3 927	5 692
	Keskiarvo	4 827	6 935
	75 %	5 486	7 745
	Maksimi	14 865	19 005

110	Ranua	4 435	7 127
-----	-------	-------	-------

Sij.	Käyttöomaisuus eur/as	2007	2016
1	Helsinki	14 865	19 005
2	Kannonkoski	7 425	13 687
3	Kaskinen	11 877	13 321
4	Rautavaara	5 787	12 867
5	Hanko	7 601	12 822
6	Konnevesi	5 267	11 942
7	Miehikkälä	4 378	11 656
8	Keuruu	5 572	10 968
9	Lestijärvi	8 794	10 930
10	Oulu	8 216	10 734
11	Pietarsaari	7 521	10 604
12	Lahti	7 013	10 533
13	Juva	4 760	10 190
14	Kotka	8 851	10 165
15	Eurajoki	4 186	10 106
16	Kauniainen	8 874	10 050
17	Espoo	6 563	10 042
18	Virolahti	5 518	10 024
19	Kivijärvi	5 917	10 012
20	Sipoo	5 612	9 966

Sij.	Käyttöomaisuus eur/as	2007	2016
295	Nakkila	2 960	3 534
294	Lemi	2 791	3 813
293	Jämijärvi	3 370	4 290
292	Multia	3 917	4 321
291	Aura	2 521	4 390
290	Humppila	3 828	4 417
289	Ruovesi	4 103	4 426
288	Honkajoki	4 424	4 426
287	Savukoski	3 280	4 440
286	Pyhäranta	2 745	4 590
285	Pöytyä	4 306	4 665
284	Sysmä	3 701	4 738
283	Isokyrö	3 437	4 755
282	Liperi	3 090	4 764
281	Hirvensalmi	3 608	4 788
280	Ulvila	4 283	4 795
279	Ypäjä	4 108	4 819
278	Kontiolahti	4 362	4 914
277	Karjajoki	3 920	4 935
276	Koski Tl	4 245	4 945

Oma sij.	Kumulat ali/ylj eur/as	2016
	Minimi	-1 076
	25 %	267
	Keskiarvo	1 052
	75 %	1 458
	Maksimi	7 921

26	Ranua	2 831
----	-------	-------

Sij.	Kumulat ali/ylj eur/as	2016
1	Kannonkoski	7 921
2	Helsinki	7 784
3	Eurajoki	7 543
4	Kaskinen	5 950
5	Kauniainen	4 762
6	Tervola	4 154
7	Oulu	4 051
8	Pietarsaari	4 012
9	Enonkoski	3 952
10	Pyhäjoki	3 938
11	Karvia	3 820
12	Kerava	3 693
13	Mäntsälä	3 661
14	Miehikkälä	3 542
15	Kivijärvi	3 384
16	Parikkala	3 335
17	Somero	3 160
18	Kinnula	3 018
19	Luhanka	3 000
20	Luumäki	2 949

Sij.	Kumulat ali/ylj eur/as	2016
295	Teuva	-1 076
294	Jämijärvi	-985
293	Honkajoki	-901
292	Kotka	-886
291	Kauhajoki	-822
290	Ähtäri	-670
289	Kihniö	-537
288	Hyrnsalmi	-516
287	Aura	-486
286	Akaa	-479
285	Pielavesi	-445
284	Raasepori	-419
283	Haapavesi	-417
282	Muonio	-377
281	Vaasa	-363
280	Rantasalmi	-276
279	Vimpeli	-235
278	Humppila	-177
277	Säkylä	-176
276	Hankasalmi	-174

Oma sij.	Rahavarat eur/as	2007	2016
	Minimi	4	0
	25 %	136	172
	Keskiarvo	567	679
	75 %	754	904
	Maksimi	3 554	5 515

21	Ranua	616	2 044
----	-------	-----	-------

Sij.	Rahavarat eur/as	2007	2016
1	Reisjärvi	2 248	5 515
2	Heinola	3 392	4 117
3	Kyyjärvi	2 872	4 001
4	Kärsämäki	2 616	3 337
5	Espoo	3 330	3 275
6	Luumäki	3 201	3 149
7	Savukoski	499	2 930
8	Joroinen	798	2 820
9	Hirvensalmi	1 060	2 819
10	Merijärvi	1 796	2 718
11	Eurajoki	240	2 488
12	Pyhäjoki	2 476	2 465
13	Evijärvi	138	2 258
14	Hailuoto	3 361	2 258
15	Kuhmo	1 457	2 237
16	Tervola	367	2 232
17	Ylitornio	1 195	2 201
18	Tervo	2 218	2 200
19	Kannonkoski	2 251	2 171
20	Oulainen	1 330	2 100

Sij.	Rahavarat eur/as	2007	2016
295	Pomarkku	19	0
294	Seinäjoki	41	1
293	Nousiainen	240	5
292	Halsua	38	9
291	Hattula	16	9
290	Riihimäki	258	10
289	Savonlinna	35	11
288	Siikalatva	1 198	11
287	Saarjärvi	1 498	14
286	Mäntsälä	52	16
285	Honkajoki	41	18
284	Lapinlahti	195	20
283	Pöytyä	188	20
282	Salla	30	22
281	Muurame	10	26
280	Pieksämäki	35	28
279	Toholampi	213	28
278	Oripää	721	35
277	Naantali	151	37
276	Järvenpää	5	38

Kunta suhteessa naapureihin

eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Asukasluku	4 023	6 825	3 827	3 424	8 187	3 170
Toimintakate e/as	6 771	6 873	6 423	7 265	6 947	6 117
Verotulot e/as	2 393	3 834	3 639	2 940	2 742	3 750
Valtionosuus e/as	5 351	3 486	3 709	4 646	4 701	2 886
Rahoitus e/as	25	78	-23	-25	17	-38
Poistot e/as	899	274	444	308	685	270
Muut e/as	65	-10	-4	-94	-25	0
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Toimintatuotot e/as	1 230	1 262	1 204	2 191	1 129	698
Toimintamenot e/as	8 001	8 135	7 627	9 456	8 079	6 815
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Tulovero e/as	2 077	2 894	2 665	2 373	2 224	3 374
Veroprosentti	19,75	19,00	20,00	21,75	20,50	22,00
Verotettava tulo e/as	10 514	15 230	13 325	10 911	10 851	15 336
Veroprosentin tuotto	423	1 039	510	374	888	486
Yhteisövero e/as	130	317	165	206	293	93
Kiinteistövero e/as	186	624	809	360	225	282
Yleinen kiinteistöveropohja e/as	7 020	26 380	47 002	12 053	10 326	8 633
Vakit as, verotuspohja e/as	16 766	19 095	20 028	19 162	18 235	21 299
Muut kuin vakit as, e/as	5 656	13 207	31 604	11 228	7 631	3 830

Kunta suhteessa naapureihin

eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Korkotulot e/as	18	12	3	5	4	0
Muut rahoitustulot e/as	40	118	5	41	55	1
Korkomenot e/as	23	50	30	60	37	34
Muut rahoitusmenot e/as	10	2	1	11	5	5
Muut	65	-10	-4	-94	-25	0
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Kunnan taseen ala/ylijäämä e/as	35	262	461	80	-148	211
Kunnan lainakanta veropros	11,0	14,5	15,9	38,4	26,2	13,2
Kunnan rahavarat veropros	19,4	8,2	1,1	14,0	14,9	3,8
Kunnan nettolaina veropros	-8,4	6,2	14,8	24,4	11,3	9,4
Konsernin lainakanta veropros	37,9	44,7	24,5	53,4	54,8	21,7
Konsernin rahvarallisuus veropros	35,5	21,5	15,0	27,1	33,8	10,6
Konsernin nettolaina veropros	2,4	23,2	9,5	26,3	21,0	11,0
Kunnan käyttöomaisuus e/as	7 127	8 413	6 934	8 239	8 649	5 017
Konsernitase e/as	15 733	19 567	11 978	12 216	15 602	8 259

Tase – yhteenveto

- Peruskunnan lainakanta ja rahavarat ovat jaksolla kasvaneet. Peruskunta oli nettovelaton (lainakanta-rahavarat)
- Konsernin lainakanta on jaksolla kasvanut merkittävästi ja Ranua oli 2016 konsernilainakannalla mitattuna maan keskitason tuntumassa.
- Kunnan käyttöomaisuuden määrä on ollut investointien ansiosta kasvussa.
- Ranuan taseessa oli 2016 kumulatiivista ylijäämää yli 11 miljoonaa euroa.
- Ranuan taseessa on käytettävissä olevia varauksia vuonna 2016 6,3 meuroa

Ranuan emokunta on nettovelaton ja taseessa on kumulatiivista ylijäämää. Taseessa oli 2016 myös käyttöomaisuutta vähän maan keskitasoa enemmän. Konsernitasonlainakanta on noussut maan keskitason tuntumaan.

Palvelurakenteen muutos

PERLACON

Nettomenon yksikköhinta

Ranua	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Yleishallinto eur/asukas	169	165	174	191	192	183	201
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	160	258	279	183	191	146	142
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	183	272	286	196	199	158	161
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	61 301	455 387	471 830	20 543	25 745	-102 783	-162 032
Ranua	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Muut palvelut eur/asukas	449	398	396	446	438	618	948
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	299	330	356	354	337	384	426
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	310	363	386	374	333	378	422
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-603 669	-151 001	-43 207	-299 112	-427 775	-969 739	-2 113 277
Ranua	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sivistys eur/asukas	2 333	2 406	2 440	2 496	2 498	2 361	2 379
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	1 693	1 755	1 756	1 800	1 816	1 827	1 861
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	1 638	1 707	1 723	1 752	1 784	1 798	1 840
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-3 014 623	-2 978 125	-3 027 151	-3 088 420	-2 923 667	-2 271 206	-2 165 968

- Ranua käyttää palvelurakenteeseen verrokkiaan (asukasluku +/- 20 %) ja koko maan keskiarvoa enemmän rahaa kuntaan jäävissä palveluissa. Rahankäyttö on hiukan suurempaa yleishallinnossa, mutta selvästi suurempaa muissa palveluissa ja sivistyksessä.

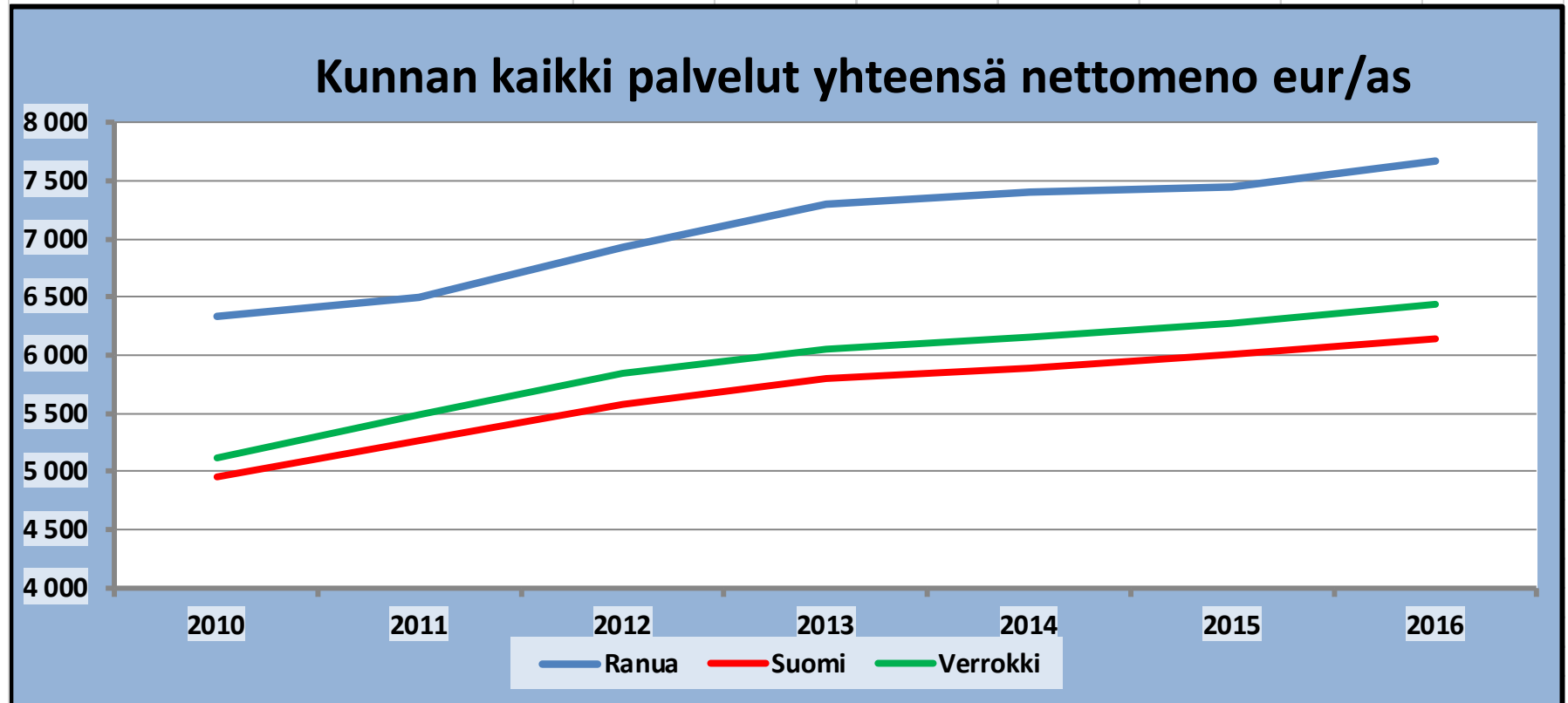
Nettomenon yksikköhinta

Ranua	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sosiaalitoimi €/as	1 334	1 462	1 704	1 797	1 811	1 857	1 831
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	1 065	1 125	1 290	1 412	1 469	1 556	1 602
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	1 123	1 190	1 373	1 502	1 566	1 698	1 753
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-914 155	-1 157 068	-1 396 815	-1 224 799	-1 002 493	-643 239	-313 286
Ranua	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Terveydenhuolto eur/asukas	2 051	2 067	2 210	2 363	2 463	2 429	2 311
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	1 735	1 800	1 882	2 046	2 075	2 095	2 113
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	1 869	1 958	2 071	2 223	2 278	2 250	2 265
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-789 691	-466 178	-587 806	-582 711	-758 370	-720 791	-185 199
Ranua	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Perusturva yhteensä eur/asukas	3 385	3 529	3 914	4 160	4 275	4 286	4 142
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	2 800	2 924	3 171	3 458	3 544	3 651	3 715
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	2 992	3 148	3 445	3 725	3 844	3 948	4 018
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-1 703 846	-1 623 247	-1 984 621	-1 807 510	-1 760 863	-1 364 030	-498 484

- Sosiaalitoimen ja terveydenhuollon palveluiden rahankulutus on ollut verrokkia ja koko maata hiukan suurempaa.

Mistä voidaan sopeuttaa – rahan kulutus suhteessa muihin

Ranua	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kaikki yhteensä eur/asukas	6 336	6 498	6 925	7 292	7 403	7 447	7 669
Manner-Suomen kuntien keskiarvo	4 952	5 267	5 582	5 796	5 888	6 008	6 145
Viiteryhmän keskiarvo eur/asukas	5 123	5 490	5 840	6 046	6 160	6 281	6 442
Rahankulutus viiteryhmän keskiarvoon nähden	-5 260 836	-4 296 986	-4 583 149	-5 174 499	-5 086 560	-4 707 758	-4 939 762

- Ranua on käyttänyt palvelurakenteeseensa verrokia ja koko maata enemmän rahaa

Käyttötalous meno- ja tulolajeittain

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ eur/as	Ranua 2016	Inari 2016	Kolari 2016	Posio 2016	Pudasjärvi 2016	Simo 2016
Palkat ja palkkiot	3 258	2 795	2 847	2 679	1 402	1 228
Eläkekulut	812	739	751	815	484	385
Muut henkilösivukulut	198	189	172	184	84	70
Asiakaspalveluiden ostot	1 376	2 001	1 700	3 869	4 214	3 923
Muiden palvelujen ostot	1 698	1 696	1 823	1 279	1 550	1 088
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	569	551	555	558	448	283
Avustukset	396	439	359	227	158	108
Vuokrakulut, ulkoiset	158	132	68	16	104	21
Vuokrakulut, sisäiset	403	491	278	596	274	246
Muut kulut	63	32	18	63	-202	71
Toimintakulut yhteensä	8 930	9 065	8 571	10 286	8 516	7 423
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	929	931	943	834	437	608
Poistot ja arvonalentumiset	899	274	444	308	685	270
Vyörytyskulut	0	30	0	0	152	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	268	98	232	375	237	196

Bruttomenot =
toimintamenot + poistot
ja arvonalentumiset +
vyörytyserät

Nettomenot =
bruttomenot –
toimintatulot +
vyörytyserät

Nettokäyttökustannus =
Nettomenot –
toimintakate + poistot

Myyntituotot	930	692	937	2 023	623	524
Maksutuotot	463	413	395	514	103	64
Tuet ja avustukset	143	317	149	129	124	49
Vuokratuotot, ulkoiset	197	155	170	314	427	373
Vuokratuotot, sisäiset	403	485	277	8	274	246
Muut tuotot	24	131	219	38	15	50
Toimintatuotot yhteensä	2 160	2 193	2 147	3 025	1 566	1 306
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	929	931	944	836	437	608
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	3	0
Vyörytystuotot	0	30	0	0	152	0

47 Nettokäyttökustannus 7 669 7 147 6 868 7 570 7 632 6 388

Yleishallinto

YLEISHALLINTO eur/as	Ranua 2016	Inari 2016	Kolari 2016	Posio 2016	Pudasjärvi 2016	Simo 2016
Palkat ja palkkiot	150	70	34	32	59	70
Eläkekulut	29	72	8	7	16	31
Muut henkilösivukulut	8	4	2	2	3	4
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	81	77	116	23	151	176
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3	3	3	2	5	3
Avustukset	3	2	0	0	22	3
Vuokrakulut, ulkoiset	2	2	0	0	4	3
Vuokrakulut, sisäiset	12	4	7	4	6	11
Muut kulut	3	6	2	8	-275	39
Toimintakulut yhteensä	293	240	171	78	-9	339
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	14	9	14	4	8	14
Poistot ja arvonalentumiset	15	2	6	2	0	20
Vyörytyskulut	0	0	0	0	5	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	9	5	15	5	9	15

Myyntituotot	105	0	1	3	32	51
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1	0	1	0	3	3
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	4	0	0	0	8
Toimintatuotot yhteensä	107	5	2	3	35	62
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	90	0	0	0	1	46
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	2	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	57	0

Nettokäyttökustannus	201	237	175	77	-97	297
----------------------	-----	-----	-----	----	-----	-----

Muut palvelut

Nettokäyttökustannus eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Yhdyskuntasuunnittelu	56	70	67	0	57	55
Rakennusvalvonta	5	7	11	18	15	25
Ympäristön huolto	8	8	7	0	4	0
Liikenneväylät	95	190	188	86	198	67
Puistot ja yleiset alueet	91	19	19	1	43	8
Palo- ja pelastustoiminta	95	107	125	126	66	87
Lomituspalvelut	6	0	0	23	0	0
Tila- ja vuokrauspalvelut	463	23	98	-51	493	29
Tukipalvelut	8	41	-19	320	-57	45
Elinkeinoelämän edistäminen	104	154	244	31	168	47
Vesihuolto	6	0	0	5	13	0
Jätehuolto	7	0	-44	12	16	-14
Joukkoliikenne	7	0	6	13	26	0
Energiahuolto	0	0	0	0	1	9
Satamatoiminta	0	19	0	0	0	8
Maa- ja metsätilat	-8	0	0	-19	-18	-8
Muu toiminta	2	-56	-21	68	-3	0
Muut palvelut yhteensä eur/as	948	584	678	632	1 021	359

Yhdyskuntasuunnittelu eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	14	57	65	0	10	32
Eläkekulut	3	13	22	0	6	8
Muut henkilösivukulut	1	4	4	0	1	2
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	30	42	23	0	6	10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	2	1	0	1	3
Avustukset	0	0	0	0	2	0
Vuokrakulut, ulkoiset	1	1	1	0	0	0
Vuokrakulut, sisäiset	5	4	4	0	2	2
Muut kulut	0	0	0	0	1	1
Toimintakulut yhteensä	55	124	120	0	29	56
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	21	6	20	0	5	3
Poistot ja arvonalentumiset	2	46	20	0	26	10
Vyörytyskulut	0	0	0	0	2	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	3	0	2	0	2	5
Myyntituotot	0	38	71	0	0	11
Maksutuotot	0	3	0	0	0	1
Tuet ja avustukset	0	1	1	0	0	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	59	1	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	0	101	73	0	1	12
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteensä	0	36	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0
Nettokäyttökustannus	56	70	67	0	57	55

Rakennusvalvonta eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	9	14	21	22	16	22
Eläkekulut	2	4	6	7	5	7
Muut henkilösivukulut	0	1	1	1	1	1
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	4	6	2	3	3	5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, sisäiset	0	1	2	2	3	2
Muut kulut	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	16	26	32	35	28	38
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	0	1	2	2	3	4
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0	1	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	1	0	0	0	1	2

Myyntituotot	0	0	0	1	3	7
Maksutuotot	11	19	21	17	11	6
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	11	19	21	18	15	13
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	0	0	0	0	0	0
Valmistevarastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	5	7	11	18	15	25
----------------------	---	---	----	----	----	----

Liikenneväylät eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	2	2	3	9	7	0
Eläkekulut	0	0	1	2	3	0
Muut henkilösivukulut	0	0	0	1	0	0
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	33	121	48	49	94	30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7	17	11	13	12	9
Avustukset	12	9	7	7	14	2
Vuokrakulut, ulkoiset	1	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, sisäiset	0	0	0	0	4	0
Muut kulut	0	1	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	55	151	71	81	135	41
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	0	32	0	1	4	3
Poistot ja arvonalentumiset	41	41	118	7	60	26
Vyörytyskulut	0	0	0	0	5	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	9	0	14	5	25	23

Myyntituotot	0	1	0	1	1	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	1	1	0	1	0
Toimintatuotot yhteensä	0	2	1	2	1	0
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteensä	0	0	0	0	0	0
Valmistevarastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	95	190	188	86	198	67
----------------------	----	-----	-----	----	-----	----

Puistot ja yleiset alueet eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	8	13	11	0	3	0
Eläkekulut	1	2	3	0	0	0
Muut henkilösivukulut	0	1	1	0	0	0
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	7	7	1	1	10	7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2	3	3	0	2	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut kulut	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	19	26	19	2	15	7
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	0	3	0	0	0	2
Poistot ja arvonalentumiset	77	1	6	0	27	3
Vyörytyskulut	0	0	0	0	0	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	2	0	1	0	2	1

Myyntituotot	5	3	3	0	0	2
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	3	4	0	0	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	2	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	5	8	7	0	0	2
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteensä	2	2	0	0	0	0
Valmistevarastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	91	19	19	1	43	8
----------------------	----	----	----	---	----	---

Palo- ja pelastustoiminta eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0	0	0
Eläkekulut	0	0	0	0	2	2
Muut henkilösivukulut	0	0	0	0	0	0
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	95	105	125	126	64	104
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	3
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut kulut	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	95	106	125	126	66	109
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	0	0	0	0	0	1
Poistot ja arvonalentumiset	0	1	0	0	0	5
Vyörytyskulut	0	0	0	0	0	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	0	0	0	0	0	0

Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	26
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	0	0	0	0	0	26
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	0	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	95	107	125	126	66	87
----------------------	----	-----	-----	-----	----	----

Tila- ja vuokrauspalvelut eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	147	7	130	90	58	0
Eläkekulut	36	1	38	24	27	0
Muut henkilösivukulut	9	1	8	6	3	0
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	132	267	209	100	414	390
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	191	154	204	239	206	66
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokratulut, ulkoiset	30	0	48	10	22	7
Vuokratulut, sisäiset	0	5	21	11	5	0
Muut kulut	21	0	2	2	56	21
Toimintakulut yhteensä	565	435	660	482	792	485
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	23	8	161	13	12	277
Poistot ja arvonalentumiset	454	106	26	233	378	162
Vyörytyskulut	0	0	0	0	27	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	60	0	57	69	57	42

Myyntituotot	64	10	160	611	15	1
Maksutuotot	0	0	0	0	0	8
Tuet ja avustukset	1	0	2	7	10	0
Vuokratuotot, ulkoiset	89	21	160	148	405	338
Vuokratuotot, sisäiset	401	479	259	0	274	234
Muut tuotot	1	8	7	1	0	37
Toimintatuotot yhteensä	556	518	588	766	703	618
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	405	485	401	587	274	233
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	1	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	463	23	98	-51	493	29
----------------------	-----	----	----	-----	-----	----

Tukipalvelut eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	163	88	163	345	95	178
Eläkekulut	40	15	51	97	14	37
Muut henkilösivukulut	10	6	6	25	5	10
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	64	51	79	91	95	35
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	103	85	123	116	72	13
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	1	8	3	0	6	0
Vuokrakulut, sisäiset	15	24	8	16	8	12
Muut kulut	0	1	4	1	1	1
Toimintakulut yhteensä	396	278	436	691	298	286
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	32	43	12	17	7	16
Poistot ja arvonalentumiset	24	6	3	7	10	13
Vyörytyskulut	0	0	0	0	7	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	28	0	34	40	33	9

Myyntituotot	412	241	271	378	275	240
Maksutuotot	0	0	2	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	1	8	0	2	13
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	178	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	412	242	458	378	277	254
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	391	222	418	204	146	229
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	95	0

Nettokäyttökustannus	8	41	-19	320	-57	45
----------------------	---	----	-----	-----	-----	----

Elinkeinoelämän edistäminen eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	14	42	43	0	63	10
Eläkekulut	4	7	7	0	19	3
Muut henkilösivukulut	1	3	3	0	3	1
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	35	240	135	30	56	29
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	2	14	0	4	0
Avustukset	13	7	27	0	29	2
Vuokrakulut, ulkoiset	1	9	5	0	4	0
Vuokrakulut, sisäiset	3	1	3	1	18	1
Muut kulut	23	9	0	0	0	1
Toimintakulut yhteensä	95	319	236	31	196	47
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	3	147	5	1	19	1
Poistot ja arvonalentumiset	10	0	44	0	3	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0	7	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	9	0	32	16	10	2

Myyntituotot	0	151	1	0	7	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1	10	34	0	29	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	1	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	4	1	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	1	165	36	0	38	0
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	0	145	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	104	154	244	31	168	47
----------------------	-----	-----	-----	----	-----	----

Opetus ja kulttuuritoiminta

Nettokäyttökustannus eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
OPETUS- JA KULTTUURITOIMINTA	2 379	2 147	1 968	1 678	2 348	1 864
Lasten päivähoito	322	412	459	175	296	297
Esiopetus	92	76	80	68	113	72
Perusopetus	1 417	1 078	921	896	1 394	1 051
Lukiokoulutus	225	161	167	205	124	226
Ammatillinen koulutus	7	0	0	0	16	8
Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö	62	68	79	64	89	30
Taiteen perusopetus	0	0	0	0	0	0
Muu opetustoiminta	0	0	0	0	0	0
Kirjastotoiminta	85	103	77	72	66	58
Liikunta ja ulkoilu	107	156	93	84	167	52
Nuorisotoiminta	40	57	71	100	50	65
Museo- ja näyttelytoiminta	2	8	0	1	6	-3
Teatteri-, tanssi- ja sirkustoiminta	0	0	0	0	0	0
Musiikkitoiminta	0	0	0	8	0	0
Muu kulttuuritoiminta	20	27	21	7	27	6

Opetus- ja kulttuuritoiminta

OPETUS- JA KULTTUURITOIMINTA eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	1 167	1 108	994	799	976	910
Eläkekulut	268	266	244	198	256	228
Muut henkilösivukulut	71	73	61	53	58	52
Asiakaspalveluiden ostot	56	70	18	53	6	193
Muiden palvelujen ostot	458	428	376	383	508	235
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	92	97	80	110	130	60
Avustukset	63	45	91	45	61	72
Vuokrakulut, ulkoiset	38	68	5	4	58	9
Vuokrakulut, sisäiset	247	262	170	192	211	218
Muut kulut	8	8	5	5	8	9
Toimintakulut yhteensä	2 468	2 424	2 045	1 843	2 272	1 986
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	411	399	347	318	361	285
Poistot ja arvonalentumiset	159	28	125	19	158	16
Vyörytyskulut	0	0	0	0	84	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	45	55	33	38	85	69
Myyntituotot	91	8	56	60	28	43
Maksutuotot	55	82	80	46	57	50
Tuet ja avustukset	80	207	57	72	74	30
Vuokratuotot, ulkoiset	10	0	1	1	2	0
Vuokratuotot, sisäiset	2	1	0	0	0	12
Muut tuotot	9	7	8	7	4	4
Toimintatuotot yhteensä	249	305	202	184	166	139
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	6	0	7	1	5	12
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0
Nettokäyttökustannus	2 379	2 147	1 968	1 678	2 348	1 864

Lasten päivähoito eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	193	272	249	97	135	171
Eläkekulut	48	65	60	29	44	56
Muut henkilösivukulut	11	19	15	7	8	10
Asiakaspalveluiden ostot	0	56	2	2	1	9
Muiden palvelujen ostot	28	49	59	16	31	4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4	8	5	1	4	5
Avustukset	57	30	73	32	60	65
Vuokratulut, ulkoiset	0	9	0	0	1	2
Vuokratulut, sisäiset	22	30	28	16	21	21
Muut kulut	0	2	0	1	4	2
Toimintakulut yhteensä	364	539	493	201	308	344
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	40	50	84	32	42	25
Poistot ja arvonalentumiset	6	1	30	0	16	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0	11	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	2	4	2	0	1	0

Myyntituotot	5	0	7	0	0	0
Maksutuotot	41	52	55	26	38	45
Tuet ja avustukset	0	76	1	0	1	2
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	3	0	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	49	128	63	26	40	47
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	3	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	322	412	459	175	296	297
----------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Lasten päivähoito eur/hoitopäivä	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjär	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	49	52	47	44	39	36
Eläkekulut	12	12	11	13	12	12
Muut henkilösivukulut	3	4	3	3	2	2
Asiakaspalveluiden ostot	0	11	0	1	0	2
Muiden palvelujen ostot	7	9	11	7	9	1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	2	1	0	1	1
Avustukset	14	6	14	15	17	14
Vuokrakulut, ulkoiset	0	2	0	0	0	0
Vuokrakulut, sisäiset	6	6	5	7	6	4
Muut kulut	0	0	0	0	1	0
Toimintakulut yhteensä	92	103	93	92	88	72
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	10	9	16	15	12	5
Poistot ja arvonalentumiset	2	0	6	0	5	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0	3	0
Palautusjärjestelmän arvonnalisävero	1	1	0	0	0	0

Myyntituotot	1	0	1	0	0	0
Maksutuotot	10	10	10	12	11	9
Tuet ja avustukset	0	14	0	0	0	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	1	0	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	12	24	12	12	11	10
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	1	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	81	78	87	80	85	62
----------------------	----	----	----	----	----	----

Lasten päivähoito eur/hoidettava	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjär	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	7 055	7 472	5 883	6 620	5 475	4 883
Eläkekulut	1 764	1 798	1 426	2 000	1 767	1 586
Muut henkilösivukulut	418	524	364	500	327	279
Asiakaspalveluiden ostot	0	1 528	37	120	35	243
Muiden palvelujen ostot	1 009	1 355	1 401	1 100	1 243	117
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	155	218	130	40	149	144
Avustukset	2 082	819	1 722	2 220	2 441	1 856
Vuokrakulut, ulkoiset	18	250	6	0	59	63
Vuokrakulut, sisäiset	800	827	660	1 100	847	604
Muut kulut	18	48	6	60	153	63
Toimintakulut yhteensä	13 318	14 839	11 636	13 760	12 495	9 838
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	1 464	1 367	1 988	2 220	1 708	703
Poistot ja arvonalentumiset	236	20	710	0	668	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0	446	0
Palautusjärjestelmän arvonnalisävero	73	117	43	20	59	0

Myyntituotot	173	12	160	0	0	0
Maksutuotot	1 500	1 419	1 302	1 780	1 550	1 279
Tuet ja avustukset	9	2 089	31	0	54	63
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	109	0	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	1 791	3 520	1 494	1 780	1 604	1 342
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	109	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	11 764	11 339	10 852	11 980	12 005	8 495
----------------------	--------	--------	--------	--------	--------	-------

Esiopetus eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	39	39	37	22	40	40
Eläkekulut	10	7	7	6	8	7
Muut henkilösivukulut	2	2	2	1	2	2
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	7
Muiden palvelujen ostot	25	21	16	31	30	11
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1	1	4	0	8	1
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	0	2	0	0	3	0
Vuokrakulut, sisäiset	13	13	9	8	10	3
Muut kulut	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	91	87	76	69	101	72
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	21	22	16	20	20	3
Poistot ja arvonalentumiset	1	0	4	0	7	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0	5	0
Palautusjärjestelmän arvonnalisävero	2	1	2	2	4	0

Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	11	0	1	0	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	1	0	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	1	11	0	1	0	0
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteensä	0	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	92	76	80	68	113	72
----------------------	----	----	----	----	-----	----

Esiopetus eur/opetustunti	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjär	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	52	62	41	43	51	45
Eläkekulut	13	11	7	11	10	8
Muut henkilösivukulut	3	4	2	3	3	2
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	8
Muiden palvelujen ostot	34	33	18	58	38	12
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2	2	5	1	10	1
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	0	3	0	0	4	0
Vuokrakulut, sisäiset	17	20	10	16	12	4
Muut kulut	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	123	136	83	131	130	80
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	28	34	17	37	26	3
Poistot ja arvonalentumiset	2	0	5	0	9	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0	6	0
Palautusjärjestelmän arvonnalisävero	3	1	2	3	6	0

Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	17	0	3	0	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	1	0	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	1	17	0	3	0	0
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	0	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	123	119	88	129	146	80
----------------------	-----	-----	----	-----	-----	----

Esiopetus eur/oppilas	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjär	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	2 754	4 410	3 405	3 500	3 693	3 848
Eläkekulut	684	803	595	909	727	667
Muut henkilösivukulut	158	262	190	227	227	212
Asiakaspalveluiden ostot	18	33	0	0	0	697
Muiden palvelujen ostot	1 789	2 377	1 500	4 773	2 773	1 030
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	88	148	381	45	750	91
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	18	246	0	0	318	0
Vuokrakulut, sisäiset	912	1 459	857	1 318	898	303
Muut kulut	18	0	0	0	23	30
Toimintakulut yhteensä	6 439	9 738	6 929	10 773	9 409	6 879
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	1 456	2 410	1 429	3 045	1 864	273
Poistot ja arvonalentumiset	105	0	381	0	682	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0	443	0
Palautusjärjestelmän arvonnalisävero	140	66	143	273	409	0

Myyntituotot	0	0	0	0	0	0
Maksutuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	1 213	0	227	0	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	70	0	0	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	70	1 213	0	227	0	0
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	0	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	6 474	8 525	7 310	10 545	10 534	6 879
----------------------	-------	-------	-------	--------	--------	-------

Perusopetus eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	701	530	442	397	574	478
Eläkekulut	156	133	113	96	139	118
Muut henkilösivukulut	43	34	28	27	35	27
Asiakaspalveluiden ostot	49	14	16	37	4	124
Muiden palvelujen ostot	266	253	201	256	333	154
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	47	39	32	24	88	28
Avustukset	0	1	11	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	21	26	2	2	40	4
Vuokrakulut, sisäiset	147	138	85	83	88	132
Muut kulut	0	3	2	1	4	2
Toimintakulut yhteensä	1 432	1 169	931	922	1 304	1 067
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	253	221	170	163	192	155
Poistot ja arvonalentumiset	52	5	55	0	80	12
Vyörytyskulut	0	0	0	0	48	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	28	36	18	24	55	53

Myyntituotot	22	6	43	4	2	20
Maksutuotot	2	4	7	2	7	1
Tuet ja avustukset	37	84	13	15	28	7
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	1	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	1	0	0	0	0
Muut tuotot	4	1	2	5	1	0
Toimintatuotot yhteensä	66	97	66	27	38	28
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	1	0	5	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	1 417	1 078	921	896	1 394	1 051
----------------------	-------	-------	-----	-----	-------	-------

Perusopetus eur/opetustunti	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjär Simo	
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	63	57	67	64	64	63
Eläkekulut	14	14	17	15	16	16
Muut henkilösivukulut	4	4	4	4	4	4
Asiakaspalveluiden ostot	4	1	2	6	0	16
Muiden palvelujen ostot	24	27	30	41	37	20
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4	4	5	4	10	4
Avustukset	0	0	2	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	2	3	0	0	4	1
Vuokrakulut, sisäiset	13	15	13	13	10	17
Muut kulut	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	129	126	141	149	146	141
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	23	24	26	26	21	21
Poistot ja arvonalentumiset	5	1	8	0	9	2
Vyörytyskulut	0	0	0	0	5	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	2	4	3	4	6	7

Myyntituotot	2	1	7	1	0	3
Maksutuotot	0	0	1	0	1	0
Tuet ja avustukset	3	9	2	2	3	1
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	0	1	0	0
Toimintatuotot yhteensä	6	10	10	4	4	4
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	0	0	1	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	128	116	139	144	156	139
----------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Perusopetus eur/oppilas	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjär Simo	
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	5 501	6 621	5 348	6 018	5 852	4 331
Eläkekulut	1 226	1 665	1 370	1 447	1 421	1 069
Muut henkilösivukulut	335	425	335	407	354	249
Asiakaspalveluiden ostot	386	170	199	562	41	1 120
Muiden palvelujen ostot	2 084	3 158	2 434	3 885	3 399	1 391
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	372	485	383	358	894	254
Avustukset	0	7	130	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	164	324	25	27	405	40
Vuokrakulut, sisäiset	1 154	1 722	1 028	1 257	897	1 191
Muut kulut	4	38	25	13	36	17
Toimintakulut yhteensä	11 226	14 615	11 278	13 973	13 298	9 663
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	1 984	2 766	2 063	2 473	1 955	1 406
Poistot ja arvonalentumiset	409	68	668	0	819	111
Vyörytyskulut	0	0	0	0	486	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	216	449	215	358	562	483

Myyntituotot	175	77	525	66	22	180
Maksutuotot	14	49	79	35	71	9
Tuet ja avustukset	292	1 044	158	230	286	63
Vuokratuotot, ulkoiset	4	2	13	0	5	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	18	0	0	0	0
Muut tuotot	35	18	22	71	6	3
Toimintatuotot yhteensä	520	1 209	797	403	391	254
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	6	0	60	0	2	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	11 115	13 474	11 149	13 571	14 212	9 520
----------------------	--------	--------	--------	--------	--------	-------

Lukiokoulutus eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	103	104	89	97	65	143
Eläkekulut	23	20	22	23	13	28
Muut henkilösivukulut	6	7	5	6	4	8
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	9
Muiden palvelujen ostot	31	19	36	29	31	8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8	6	6	1	4	6
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokratulut, ulkoiset	8	2	0	1	5	2
Vuokratulut, sisäiset	18	19	15	54	2	31
Muut kulut	0	0	1	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	196	178	175	212	124	235
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	34	31	28	66	15	34
Poistot ja arvonalentumiset	40	1	5	3	1	2
Vyörytyskulut	0	0	0	0	5	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	4	6	3	3	5	3

Myyntituotot	0	0	0	0	0	11
Maksutuotot	1	1	1	0	0	0
Tuet ja avustukset	9	14	10	7	7	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	2	3	2	0	0
Toimintatuotot yhteensä	11	17	14	9	7	11
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	0	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Lukiokoulutus eur/opetustunti	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	66	87	89	73	64	102
Eläkekulut	15	17	22	17	13	20
Muut henkilösivukulut	4	6	5	5	4	6
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	7
Muiden palvelujen ostot	20	16	36	22	30	6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5	5	6	1	4	5
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	5	1	0	1	5	1
Vuokrakulut, sisäiset	11	16	15	41	2	22
Muut kulut	0	0	1	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	126	149	175	160	121	169
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	22	26	28	50	14	24
Poistot ja arvonalentumiset	25	0	5	2	1	2
Vyörytyskulut	0	0	0	0	5	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	3	5	3	2	5	2

Myyntituotot	0	0	0	0	0	8
Maksutuotot	1	1	1	0	0	0
Tuet ja avustukset	6	12	10	5	7	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	1	3	2	0	0
Toimintatuotot yhteensä	7	14	14	7	7	8
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteensä	0	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	144	135	167	155	121	162
----------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö eur/	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	32	46	56	50	50	3
Eläkekulut	8	13	13	12	11	1
Muut henkilösivukulut	2	3	3	3	3	0
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	28
Muiden palvelujen ostot	23	7	16	15	20	1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	2	1	1	2	0
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	0	3	2	1	1	0
Vuokrakulut, sisäiset	7	2	4	1	13	0
Muut kulut	0	1	0	1	0	0
Toimintakulut yhteensä	73	77	96	85	101	33
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	16	2	7	2	13	1
Poistot ja arvonalentumiset	2	0	0	0	8	1
Vyörytyskulut	0	0	0	0	4	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	1	0	1	2	3	0

Myyntituotot	0	0	0	0	1	5
Maksutuotot	10	8	15	17	11	0
Tuet ja avustukset	1	0	1	4	11	0
Vuokratuotot, ulkoiset	2	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	1	1	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	13	9	17	21	24	5
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	0	0	0	1	1	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

68 Nettokäyttökustannus	62	68	79	64	89	30
-------------------------	----	----	----	----	----	----

Kirjastotoiminta eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	39	44	34	32	26	23
Eläkekulut	9	10	8	8	8	7
Muut henkilösivukulut	2	3	2	2	2	1
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	5
Muiden palvelujen ostot	9	14	11	13	6	6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	19	20	15	11	12	12
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Vuokrakulut, ulkoiset	0	1	0	0	0	1
Vuokrakulut, sisäiset	12	18	8	12	7	4
Muut kulut	0	1	0	0	0	0
Toimintakulut yhteensä	92	110	79	78	61	59
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	15	16	11	13	7	7
Poistot ja arvonalentumiset	1	0	3	0	6	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0	2	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	4	2	4	4	3	2

Myyntituotot	7	0	0	1	0	0
Maksutuotot	1	2	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	0	5	3	5	3	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	1	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	8	7	4	6	3	0
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteensä	0	0	0	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	85	103	77	72	66	58
----------------------	----	-----	----	----	----	----

Liikunta ja ulkoilu eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	26	35	23	29	28	1
Eläkekulut	6	9	5	7	7	1
Muut henkilösivukulut	1	2	1	2	2	0
Asiakaspalveluiden ostot	6	0	0	0	1	0
Muiden palvelujen ostot	51	33	21	15	48	41
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8	16	7	27	7	6
Avustukset	3	4	4	3	1	3
Vuokrakulut, ulkoiset	6	12	0	0	1	0
Vuokrakulut, sisäiset	19	32	12	2	58	12
Muut kulut	5	1	1	0	0	2
Toimintakulut yhteensä	132	143	75	86	152	66
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	21	45	14	3	58	44
Poistot ja arvonalentumiset	44	21	24	17	34	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0	5	0
Palautusjärjestelmän arvonnalisävero	3	5	3	3	10	8

Myyntituotot	57	0	1	12	22	5
Maksutuotot	0	6	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	4	2	3	6	1	0
Vuokratuotot, ulkoiset	7	0	0	0	1	0
Vuokratuotot, sisäiset	2	0	0	0	0	9
Muut tuotot	0	0	1	0	0	0
Toimintatuotot yhteensä	70	8	6	18	24	14
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteensä	3	0	0	1	3	9
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nuorisotoiminta eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	27	29	56	74	39	50
Eläkekulut	6	6	13	17	8	10
Muut henkilösivukulut	2	2	3	5	2	3
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	7	0	0
Muiden palvelujen ostot	10	19	8	5	6	4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3	3	8	45	5	3
Avustukset	3	1	1	7	0	2
Vuokrakulut, ulkoiset	0	6	0	0	5	0
Vuokrakulut, sisäiset	9	10	8	15	5	12
Muut kulut	0	1	0	1	0	1
Toimintakulut yhteensä	61	75	98	175	71	85
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	11	11	14	18	6	13
Poistot ja arvonalentumiset	5	0	2	0	3	1
Vyörytyskulut	0	0	0	0	3	0
Palautusjärjestelmän arvonnlisävero	1	0	1	0	3	2

Myyntituotot	0	0	5	41	4	2
Maksutuotot	0	2	3	0	1	0
Tuet ja avustukset	24	14	22	33	19	18
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	1	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	1	3	0	0	3	0
Toimintatuotot yhteensä	26	18	30	75	26	21
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteen	0	0	0	0	1	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	40	57	71	100	50	65
----------------------	----	----	----	-----	----	----

Muu kulttuuritoiminta eur/as	Ranua	Inari	Kolari	Posio	Pudasjärvi	Simo
	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Palkat ja palkkiot	4	9	8	1	17	1
Eläkekulut	1	2	2	1	3	0
Muut henkilösivukulut	0	0	1	0	1	0
Asiakaspalveluiden ostot	0	0	0	0	0	3
Muiden palvelujen ostot	6	12	7	2	2	4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	2	1	0	1	0
Avustukset	0	2	2	3	0	2
Vuokrakulut, ulkoiset	0	7	0	0	0	0
Vuokrakulut, sisäiset	0	0	1	0	5	3
Muut kulut	1	1	1	0	0	1
Toimintakulut yhteensä	14	37	22	7	30	14
Toimintakuluista: Sisäiset kulut yhteensä	1	1	2	1	5	3
Poistot ja arvonalentumiset	7	0	2	0	0	0
Vyörytyskulut	0	0	0	0	1	0
Palautusjärjestelmän arvonlisävero	0	0	0	0	0	0

Myyntituotot	0	1	0	0	0	1
Maksutuotot	0	8	0	0	0	4
Tuet ja avustukset	1	1	2	0	4	0
Vuokratuotot, ulkoiset	0	0	0	0	0	0
Vuokratuotot, sisäiset	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	0	0	0	4
Toimintatuotot yhteensä	1	10	3	0	4	8
Toimintatuotoista: Sisäiset tuotot yhteensä	0	0	2	0	0	0
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Vyörytystuotot	0	0	0	0	0	0

Nettokäyttökustannus	20	27	21	7	27	6
----------------------	----	----	----	---	----	---

Kuinka maakunta- ja sote-uudistus vaikuttaa Ranuan kunnan talouteen

PERLACON

Mikä kokonaisuus on kasvanut?

Trendikasvu				Muutos%	Muutos	Osuus
Ranua	2007	2011	2016	2007-16	euroa	muut:sta
Kaikki	24 276	27 694	30 854	27 %	6 578	
Muut	11 523	12 654	14 190	23 %	2 667	40,5 %
SOTE	12 753	15 040	16 664	31 %	3 911	59,5 %
Sosiaalitoimi	4 807	6 229	7 367	53 %	2 560	38,9 %
Terveydenhuolto	7 946	8 811	9 297	17 %	1 351	20,5 %
Perusterveys yms	4 030	4 706	4 736	18 %	706	10,7 %
Erikoissairaanhoito	3 916	4 105	4 561	16 %	645	9,8 %

Koko maa	2007	2011	2016	Muutos-%	Muutos	Osuus
					euroa	muut:sta
Kaikki	22 246 563	27 174 824	30 933 897	39 %	8 687 334	
Muut	10 207 020	12 570 392	13 065 209	28 %	2 858 189	32,9 %
SOTE	12 039 543	14 604 432	17 868 688	48 %	5 829 145	67,1 %
Sosiaalitoimi	4 684 331	5 716 281	7 878 040	68 %	3 193 709	36,8 %
Terveydenhuolto	7 355 212	8 888 151	9 990 648	36 %	2 635 436	30,3 %
Perusterveys yms	2 917 127	3 425 952	3 397 217	16 %	480 090	5,5 %
Erikoissairaanhoito	4 438 085	5 462 199	6 593 431	49 %	2 155 346	24,8 %

Trendikasvu	Muutos%	Muutos-%	Kantaluku	Kasvu v:een	Erotus
Ranua	2007-16	vuodessa	2016	2023	euroa
Kaikki	27,1 %	3,0 %	30 854	39 173	8 319
Muut	23,1 %	2,6 %	14 190	17 386	3 196
SOTE	30,7 %	3,4 %	16 664	21 787	5 123

- Ranuan palvelurakenteen nettomenojen kasvu on ollut vuodesta 2007 vuoteen 2016 6,6 meuroa – mikä vastaa 27%:n vuotuista kasvua.
- Tästä kasvusta kuntaan jäävät palvelut ovat saaneet 40%, kun taas kunnasta poistuvat SOTE-palvelut ovat saaneet 60%
- Uudistuksen jälkeen on todennäköistä, että pienempi kantasumma nettomenoista, joka koostuu ennalta paremmin arvioitavista palveluntarpeista, on helpompi organisoida ainakin rahoituksen kannalta.
- Ranuan kuntaan jäävien palveluiden sote-palveluiden suhde on muista maaseutukunnista poikkeava, minkä ainakin osittain selittää hankaluudet sivistystoimissa.

Rautalankaa

Ranua		Ranua	
Siirtyvät menot	ME	Siirtyvät tulot	ME
Kunnalta poistuva sote-nettokustannus	18,04	Kunnalta poistuvat sote-valtionosuudet	10,04
		Tuloveron alenema (12,47)	5,09
		Yhteisöveron alenema	0,18
		Kiky ja eläketuki	-0,19
Siirtyvät menot	18,0	Siirtyvät tulot	15,12
Ranua	ME		
Siirtyvät menot - siirtyvät tulot	2,92		
Verotuskustannusten alenema	0,05		
Nykyisen VOS:n muutosten vaikutus verotulon tasaukseen	-2,51		
Automaattimuutos	0,46		
Muutosrajoitin (60/60)	-0,26		
Ensimmäisen rajauksen jälkeinen muutos	0,19		
		Automaattimuutos x 0,60 - kunta/valtio -neutraaliu:	10 727

- Pystyykö Ranua sopeuttamaan perusturvaa vuosina 2017-2019?
- Palkkaratkaisu ei helpota Ranuan eikä muidenkaan kuntien tilannetta.

Rautalankaa

Nykyisen järjestelmän valtionosuus	20,38	(poistettu siirtymätasaus 2015 järjestelmästä)
Uusi valtionosuus	8,80	(vuonna 2019 muuttuvan järjestelmän valtionosuus)
Erotus	11,57	
Kunnalta poistuvat sote-valtionosuudet	10,04	Sote-uudistuksen aiheuttama vos-muutos kunnalle
Nykyisen VOS:n muutosten vaikutus verotulon tasaukseen	-2,51	
Vaikutus	12,55	
Valtionosuusjärjestelmän uudistuksen vaikutus	0,97	
Kokonaisvaikutus	ME	
Ensimmäisen rajauksen jälkeinen muutos	0,19	
Valtionosuusjärjestelmän uudistuksen vaikutus	0,97	
Kiky ja eläketuki	-0,19	
Kunnalle jäävä, rajoittamaton rahoitusmuutos	0,98	
Lopullinen rajaus Max -100 ... +100 e/asukas		
Asukasluku	4 020	
Rajaamaton muutos eur/as	243	Rajataan +/-100 euroon/asukas

Soten rahoitusmallin seurauksena Ranua voittaa rahoituksessa 100 €/as. Tämä summa on kunnan käytettävissä vasta viidentenä vuonna uudistuksen alkamisesta.

Muutokset valtionosuusjärjestelmään

- Uudistuksen yhteydessä valtionosuusjärjestelmää muutetaan.
  - Rahoituksen siirron myötä peruspalvelujen valtionosuus supistuu
  - Rahoituksen turvaaminen kunnille jääviin tehtäviin.
  - Vanhoilla perusteilla tehty verotulontasaus ei enää uudessa järjestelmässä toimi
  - Valtionosuusjärjestelmän määräytymistekijäksi toistaiseksi pysyvä muutosrajoitin (ks. 60/60-rajoitin)
- Tällä uudistuksella aloitetaan valtionosuusuudistusprosessi, millä pyritään pitkällä aikavälillä pääsemään ylimääräisistä muutostasauksista vapaaseen rahoitusmalliin.
- Varaudutaan kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmän uudistamisen jatkamiseen jo nykyisen vaalikauden aikana
- Kuntien rahoitusjärjestelmän käytännön toimivuutta tarkastellaan, kun uudistuksen voimaantulon jälkeen on saatu tarpeeksi tietoa kunnille jäljelle jäävien tehtävien rahoituksesta

Valtionosuus verorahoituksesta

- Valtionosuus rahoittaa sekä lakisääteisten palveluiden aiheuttamia kustannuksia ETTÄ tasaa kuntien välisiä tuloeroja (verotulon tasaus).
- Jokainen kuntalainen maksaa kunnalle omarahoitusosuu- den verran.

Yksityiskohtainen jaottelu:

	<u>Lask. Kust.</u>			<u>Hinnat, €</u>		
	Nykytilanne:	Puhdas siirto	Esitys	Nykytilanne	Puhdas s.	Esitys
Ikä 0-5	3 110 484 103	2 495 319 711	2 522 300 251	8 635,58	6 927,71	7 002,62
Ikä 6	558 047 797	460 045 764	465 019 989	9 156,28	7 548,29	7 629,91
Ikä 7-12	2 665 083 836	1 898 866 261	1 919 397 673	7 510,60	5 351,29	5 409,15
Ikä 13-15	2 254 601 306	1 500 801 588	1 517 028 943	12 890,36	8 580,62	8 673,40
Ikä 16-18 (ehdotus 16 +)	745 238 463	-	274 854 125	4 112,50	-	61,19
Ikä 19-64	3 416 889 058	-	-	1 059,42	-	-
Ikä 65-74	1 332 121 389	-	-	2 176,42	-	-
Ikä 75-84	2 001 164 960	-	-	5 883,08	-	-
Ikä 85+	2 627 285 376	-	-	19 715,04	-	-
Ikärakenne yht.	18 710 916 287	6 355 033 325	6 698 600 981			

Sairastavuus	6 327 570 154	-	-	1 162,55	-	-
Työttömyysaste	494 256 612	429 459 570	-	90,34	78,50	-
Kaksikielisyys	99 065 280	86 077 822	93 968 677	278,54	242,02	264,21
Vieraskielisyys	584 871 229	508 194 611	500 000 000	1 956,49	1 699,99	91,86
Asukastiheys	194 814 810	169 274 588	239 526 135	39,36	34,20	48,39
Saaristo	14 756 295	12 821 744	13 997 129	383,37	333,11	363,65
Koulutustausta	177 474 139	154 207 280	159 003 744	423,39	367,88	29,39
Saaristo-osakunta	-	-	10 000 004	-	-	279,65
Muut lask.kustannukset	7 892 808 519	1 360 035 615	1 016 495 689			

Syrjäisyys	112 397 408	32 595 248	32 597 192	208,16	60,37	60,37
Saamen kotiseutualueen kunta	3 574 472	1 036 597	1 036 597	2 643,84	766,71	766,71
Työpaikkaomavaraisuus	194 935 546	56 531 308	-	63,17	18,32	-
Hyvinvoinnin ja terv. edistäminen	-	-	56 778 513	-	-	17,02
Työttömyysaste (rahoitus vos-%)	-	-	130 594 480	-	-	23,87
Lisäosat, yht.	310 907 426	90 163 154	221 006 782			

Valtionosuuden kehitys uudistuksen jälkeen ilman verotulon tasausta (Tilastokeskuksen väestöennuste)

Kunta **Ranua** 683

Laskennalliset kustannukset	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Ikäryhmät										
0-5	1 770	1 746	1 735	1 776	1 788	1 799	1 810	1 822	1 833	1 836
6-vuotiaat	406	373	370	319	348	354	350	347	352	366
7-12	1 816	1 855	1 823	1 808	1 817	1 756	1 738	1 713	1 699	1 692
13-15	1 665	1 615	1 581	1 605	1 550	1 573	1 577	1 673	1 614	1 606
Yli 16 vuotiaat	187	188	189	190	191	192	193	194	196	198
Ikäryhmät yhteensä	5 845	5 776	5 699	5 698	5 694	5 675	5 669	5 748	5 694	5 698
Kaksikielisyys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vieraskielisyys	31	31	31	31	32	32	32	32	32	32
Asukastiheys	3 178	3 187	3 196	3 207	3 219	3 232	3 248	3 266	3 286	3 306
Saaristo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koulutustausta	167	167	167	168	169	169	170	171	172	173
Laskennalliset yhteensä	9 221	9 162	9 094	9 105	9 114	9 108	9 119	9 218	9 185	9 209
Omarahoitusosuus	4 406	4 414	4 418	4 421	4 428	4 430	4 437	4 441	4 442	4 437
Lisäosat	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Syrjäisyys	1 151	1 154	1 157	1 161	1 166	1 170	1 176	1 183	1 190	1 197
Saamen kotiseutu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hyte	46	46	46	46	46	46	47	47	47	47
Työttömyys	128	128	129	129	129	130	131	131	132	133
Lisäosat yhteensä	1 324	1 328	1 332	1 336	1 341	1 347	1 353	1 361	1 369	1 377
Laskennalliset + lisäosat	6 139	6 076	6 007	6 020	6 027	6 025	6 035	6 137	6 111	6 149
...muutos		-1,03 %	-1,13 %	0,21 %	0,12 %	-0,04 %	0,17 %	1,69 %	-0,42 %	0,61 %

- Kunta ei saa valtionosuutta enää ikääntyneistä.
- Laskennallista valtionosuutta vähentää omarahoitusosuus (eur/as).
- Päälle lisäosat (Ranualla syrjäisyys, hyte ja työttömyys)

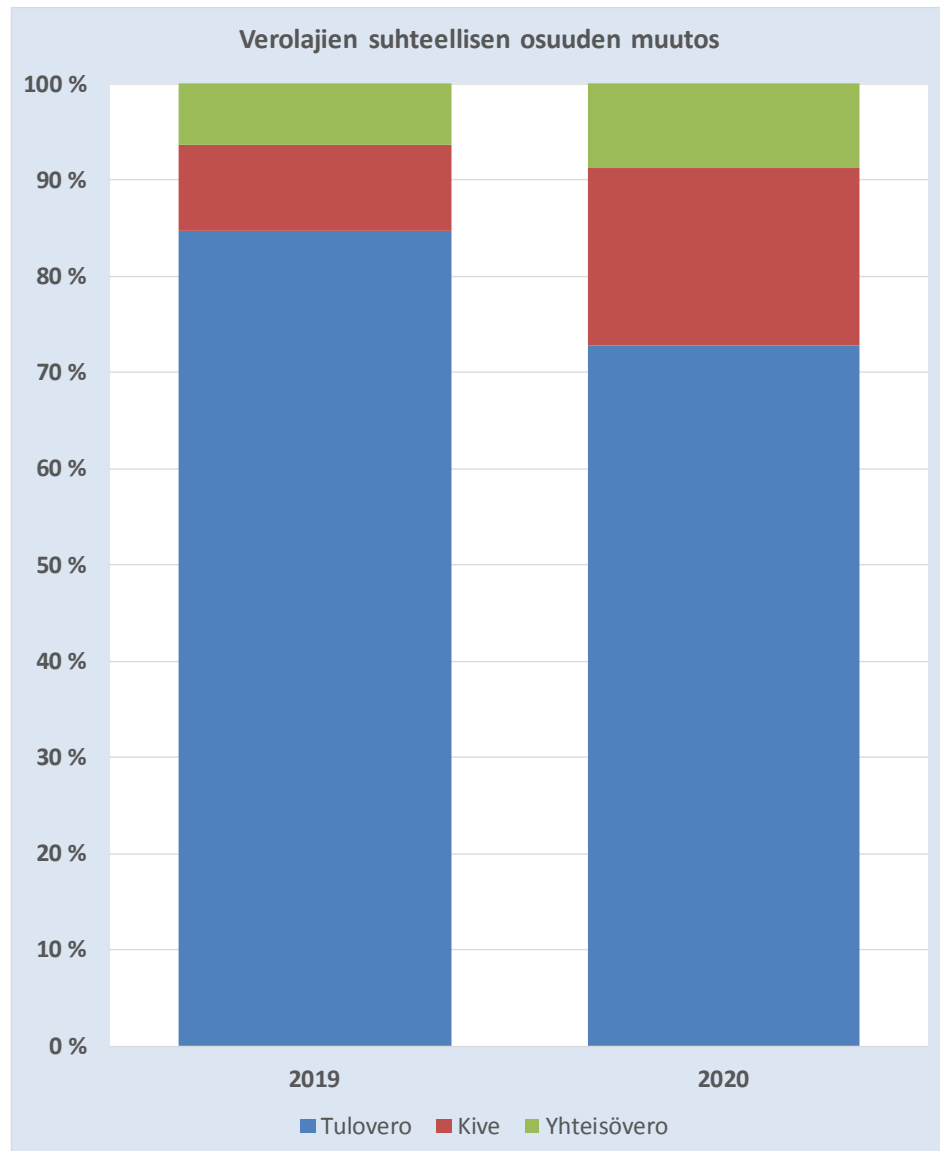
Verorakenne

- Viereisessä kuviossa oletuksena on, että veroprosentit pysyvät 2019 asti vuoden 2017 tasolla ja vuonna 2020 tuloveroon tehdään 11,71 prosenttiyksikön madallus.
- Viimeisenä nykymuotoisena kuntana 2019 tulovero rahoittaa noin 85 % verotuloista.
- Koska vähennyksiä ollaan siirtämässä kunnan tuloverosta valtionveroon, voi efektiivinen vero tuoda jopa nykyistä paremman tuoton veroprosenttia kohden.
- Kiinteistöveron suhteellinen osuus kasvaa yli kaksinkertaiseksi.
- Vaikka kuntien yhteisöverokertymää siirretään maakuntien hyväksi, kasvaa myös yhteisöveron suhteellinen merkitys.
- Panostus entistä enemmän pysyvään kiinteistöveroon.

	2019	2020	2019	2020
Tulovero	8 501	3 566	85 %	73 %
Kive	886	903	9 %	18 %
Yhteisövero	638	430	6 %	9 %
Verot yhteensä	10 025	4 899	100 %	100 %

Minimi	3,1 % (Kemina)
I neljännes	6,2 %
Mediaani	7,3 %
Keskiarvo	8,3 %
III neljännes	8,8 %
Maksimi	46,3 % (Eurajoki)

- Ei veroprosentin rajausta lukuun ottamatta vuotta 2020.

Kiinteistöveron suhteellinen osuus kasvaa

	2018	2019
Eurajoki	40 %	67 %
Kustavi	35 %	60 %
Tervola	24 %	45 %
Kolari	26 %	47 %
Luhanka	20 %	40 %
Kittilä	26 %	46 %
Utajärvi	27 %	46 %
Pelkosenniemi	37 %	56 %
Inari	17 %	36 %
Sodankylä	20 %	38 %
Sysmä	18 %	36 %
Taivassalo	21 %	39 %
Vaala	25 %	42 %
Puumala	21 %	38 %
Parainen	15 %	31 %
Kemiönsaari	15 %	32 %
Hirvensalmi	18 %	34 %
Kuhmoinen	18 %	33 %
Ristijärvi	19 %	34 %
Utsjoki	15 %	31 %

	2018	2019
Liminka	4 %	9 %
Laihia	4 %	9 %
Rauma	5 %	10 %
Masku	5 %	11 %
Harjavalta	6 %	11 %
Jokioinen	5 %	11 %
Hausjärvi	5 %	12 %
Nousiainen	5 %	12 %
Aura	5 %	12 %
Tyrnävä	5 %	12 %
Ulvila	5 %	12 %
Kempele	5 %	12 %
Lieto	5 %	12 %
Pyhäjärvi	6 %	12 %
Alavieska	6 %	12 %
Rusko	5 %	13 %
Hämeenkyrö	6 %	13 %
Kaarina	5 %	13 %
Lumijoki	6 %	13 %
Janakkala	6 %	13 %

Muuta sote-uudistuksessa huomioitavaa

- Sote-kuntayhtymät siirtyvät sote-alueelle. Kuntien peruspääomaa alennetaan samassa suhteessa → vaikutus omavaraisuusasteeseen. Ranuan kuntayhtymäosuudet?
  - Omavaraisuusaste ei ole enää mukana uusissa kriisimittareissa, ei vaikuta suhteelliseen velkaantuneisuuteen.
- Kunnat kattavat mahdolliset kuntayhtymien alijäämät ennen siirtoa. Ranuan osuus?
- Kiinteistöt ja niiden siirtojen talousvaikutukset?

Painelaskelmat

PERLACON

Painelaskelmat

Painelaskelma:

- Käsitteellisesti painelaskelma perustuu trendiin ja siihen, että paine saadaan ulos, olettaen, että mikään käyttäytymisessä ei muutu. **Valtion käyttämä kestävyysvaje on puhdas painelaskelma.**
- VM:n jne kanssa on kehitetty sopeutettu trendi, missä otetaan huomioon mennyt kehitys ja tiedossa olevat asiat .
- Trendi- tai painelaskelma ei ole ennuste.

-Sopeutettu trendi:

- Lähtötilanteessa kunnan omat arviot toimintakatteen muutoksista 2018-2019 ohitettiin.
- Otettu huomioon:
  - tiedossa olevat valtionosuusleikkaukset ja valtionosuusuudistus
  - Uusi valtionosuusjärjestelmä on mallinnettu tarveperusteisena. Vuotuiset indeksikorotukset ja inflaatio -> 2019 0 %/v. ja tästä eteenpäin 1,5 %/v.
  - ikääntyminen – kuntakohtainen nettomeno eur/yli 75-vuotias, kuntakohtainen muutos. Jättää huomiotta verotettavan tulon muutoksen eläköitymistilanteessa.
  - Verotulojen muutokset toteutettiin kuntaliiton veroennustekehikon avulla.
  - Korkotasona on kunnan 2016 laskennallinen korkotaso.

Talouden tilanne ja näkymä vuoteen 2024.

– sote huomioitu

(Sote perustuu tietoihin huhtikuun puolessavälissä)

Nyt tarkastellaan - asetelmat:

- Sote- ja maakuntauudistuksen vaikutus Ranuan kunnan rahoitukseen
- Kunnan oma tasapainoasema

Ranuan kiinteistöongelma

- Homerakennukset on purettava ja rakennettava uudestaan. Alaskirjaus ja purkukustannus ja uudelleenrakennus heikentävät kunnan vahvaa taseen.
  - → Taseen ulkopuolinen rahoitus – järkevää?
  - Kuntaliitoskunnat (esimerkiksi) – ylläpidetään rakennelmia vain siksi, että ei jouduta alaskirjaamaan → Tarpeetonta ylläpitoa ja lämmittämistä
  - Sote-kiinteistöt – oma mekanismi, johon yksityisen avulla on päästy kiinni.
- **Toivottu lisä tarkasteluun vuosina tehdyt investoinnit mahdollisesti purettaviin kohteisiin**
  - Yläkoulun saneeraus 2011 (1,2 miljoonaa euroa)
  - Kirkonkylän koulun saneeraus 2014–2016 (5,1 miljoonaa euroa)
  - 6,3 miljoonaa euroa → Näiden poistovaikutus 3,5%:n poistokannalla on vuosina 2011-2016 609.000 euroa ja korkovaikutus 1%+1% korkoa korolle vaikutuksena 355.726 euroa.

1. **Kuinka Ranuan kunnan talous kehittyisi, jos kiinteistömässä olisi terve.**
2. **Kuinka Ranuan kunnan talous kehittyy, kun muu kuin kouluverkonpalvelura kenne järjestellään.**
3. **Kuinka Ranuan kunnan talous kehittyy, kun tarkastellaan koko palvelurakenteelle tehtävissä olevat keinot**
  - a) **Impiö Kuhaan ja myöhemmin oppilaat kampukseen**
4. **Ylipitkä skenaario arvioidaan versiosta 3**

Toimintakatteen kasvun trendi 2011-2015 eur/as

- Vuoden 2017 toimintakate ja sen kasvu otetaan annettuna
- Vuodesta 2017 toimintakatteen kasvu jne perustuu Ranuan toimintakatteen asukaskohtaiseen muutokseen 2011-2015. Onko riittävä kasvu?

Ranua			-1,97 %			-1,41 %			-1,45 %		
	2003...2007			2007...2011			2011...2015				
	Ranua	Sama kasvu	Koko maa	Ranua	Sama kasvu	Koko maa	Ranua	Sama kasvu	Koko maa		
Toimintakate	4,61 %	2,80 %	4,39 %	3,19 %	4,36 %	5,05 %	2,12 %	2,20 %	2,69 %		
Verotettava tulo	2,02 %	1,35 %	3,09 %	-1,10 %	0,72 %	2,02 %	3,20 %	1,76 %	2,21 %		
Veroprosentti	0,062	0,145	0,135	0,125	0,168	0,170	0,125	0,255	0,234		
Yhteisöverot	10,82 %	22,17 %	19,64 %	1,46 %	1,42 %	2,75 %	-2,46 %	-0,51 %	-0,19 %		
Kiinteistöverot	1,10 %	4,51 %	6,06 %	5,90 %	7,62 %	9,21 %	10,33 %	9,35 %	8,92 %		
Valtionosuudet	4,98 %	2,99 %	5,47 %	7,50 %	7,17 %	6,00 %	0,88 %	2,96 %	1,77 %		
Poistot	2,64 %	0,36 %	2,93 %	7,04 %	2,81 %	4,04 %	1,35 %	6,48 %	6,32 %		
Bruttoinv. eur/as	360	377	544	506	478	650	901	596	794		

Painelaskelma, sote toteutuu, trendi 2011–2015

	Ranua		Trendi: 2011-2015							
	TP 2015	TP 2016	Tpe 2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Asukasluku	4 020	4 023	3 931	3 873	3 818	3 766	3 724	3 684	3 646	3 612
Muutos kpl	-73	3	-92	-58	-55	-52	-42	-40	-38	-34
Verotettava tulo	44 739	42 299	43 843	41 520	43 043	44 354	45 660	47 004	48 409	49 906
Muutos-%	1,08 %	-5,45 %	3,65 %	-5,30 %	3,67 %	3,05 %	2,94 %	2,94 %	2,99 %	3,09 %
Veroprosentti	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04
Toimintakate	-28 771	-27 238	-27 754	-28 317	-29 257	-10 888	-11 024	-11 164	-11 308	-11 460
Elinvoiman kasvattaminen			0	0	-350	0	0	0	0	0
Sopeutus			0	0	0	0	0	0	0	0
Muutos 1000 e	601	1 533	-516	-563	-940	18 369	-136	-140	-144	-152
Muutos %:ia	-2,07 %	-5,33 %	1,89 %	2,03 %	3,32 %	-62,78 %	1,25 %	1,27 %	1,29 %	1,35 %
Muutos %:ia eur/as		-5,40 %	4,28 %	3,55 %	4,81 %	-62,27 %	2,39 %	2,37 %	2,35 %	2,30 %
Verorahoitus	31 784	31 156	31 263	30 189	30 349	12 119	12 486	12 906	13 335	13 797
Verorahoituksen muutos 1000 e		-628	107	-1 074	159	-18 230	368	419	429	462
Toimintakate/Verorahoitus	91 %	87 %	89 %	94 %	96 %	90 %	88 %	87 %	85 %	83 %
Käyttökate	3 013	3 918	3 509	1 873	1 092	1 231	1 463	1 742	2 027	2 337
Rahoitustuotot ja -kulut	207	100	400	105	-25	-18	-4	10	20	29
Vuosikate	3 220	4 018	3 909	1 978	1 067	1 213	1 458	1 752	2 047	2 366
Poistot	1 302	3 617	2 091	1 303	1 301	1 284	1 259	1 235	1 212	1 190
Ylijäämä/alijäämä	114	139	1 891	676	-234	-71	199	517	835	1 176
Kumulatiivinen ylij/alij.	11 305	11 389	13 280	13 956	13 722	13 651	13 850	14 367	15 201	16 377
Kumulatiivinen ylij/alij./as	2 812	2 831	3 378	3 603	3 594	3 625	3 719	3 900	4 169	4 534
Nettoinvestoinnit	4 533	2 185	1 500	1 275	925	753	745	737	729	722
Lainakanta 1000 eur	5 133	4 650	2 241	1 538	1 395	936	222	0	0	0
Lainakanta eur/as	1 277	1 156	570	397	365	248	60	0	0	0

Kaikki huonot kiinteistöt jäävät taseeseen: Laskelma on tehty ilman purkukustannusten, alaskirjausten ja uuden kampuksen investointivaikutuksia.

Vaikka verorahoitukseen tulee melko iso alenema 2018, Ranuan talous vaikuttaa saavuttavan tasapainon jakson loppupäässä ja kunnasta tulisi velaton 2020-luvun alkupuolella.

Ranuan kunta selviäisi erittäin hyvin ilman mullistuksia.

Painelaskelma, sote toteutuu, trendi 2011–2015

Ranua	TP 2015	TP 2016	Tpe 2017	2018	2019
Tulovero	8 836	8 354	8 659	8 200	8 501
...muutos		-5,45 %	3,65 %	-5,30 %	3,67 %
Valtionosuudet	21 598	21 529	21 192	20 529	20 324
...muutos		-0,32 %	-1,57 %	-3,13 %	-1,00 %

Säästötoimet ilman kouluverkkoratkaisua

Ranuan sivistystoimen ja muidenkin toimintojen sopeuttamismahdollisuudet vaihtoehdolla, jossa kouluverkkorakenteita ei muuteta lukuun ottamatta sovittua Impiön koulun liittämistä Kuhan kouluun.

- a) Varhaiskasvatuksen yksikköhintaa nostavat useat pienet palveluyksiköt. Voiko vuorohoidon siirtää päiväkotiin?
- b) Esiopetusta tarjotaan useassa yksikössä, mikä nostaa oppilaskohtaista hintaa. Tuen piirissä on 10 % oppilaista, mikä on korkea osuus vrt. kaupunkilähiöt. Esiopetus kannattaa keskittää yhteen yksikköön kahdella ryhmällä. Sopeutusvaikutus 0,5 hv. 20. 000 euroa.
- c) Ranuan nykyinen 230 tuntimäärä vuosiluokilla 1 – 9 voidaan järjestää niin, että kuljetuskustannukset alenevat. Tuntimäärä voidaan sijoittaa kouluaikatauluihin niin, että kokonaisuudessa koulukyydit muodostavat kuntakohtaisen kokonaisuuden. Kuljetussäästö syntyy aikataulujen yhdenmukaistamisesta. Eli opetusta olisi viikossa luokilla 1. – 2. 20 oppituntia, luokilla 3. – 6 25 oppituntia ja luokilla 7. – 9. 30 oppituntia. Koulut alkavat aina samaan aikaan ja päättyvät kahtena vaihtoisena ajankohtana.
- d) Valtakunnallinen minimituntimäärä vuosiluokille 1. – 9. on 222 vuosituntia, jotka annetaan perusopetuksen aikana. Ranualla opetusta annetaan kuitenkin vuosiluokilla 1-9 . 230 opetustuntia Säästö riippuu vuosiluokan luokkien lukumäärästä. Jos 230 opetustuntia leikataan 226:een saavutetaan 10. 000 euron säästö yksisarjaisella mallilla ja 20.000 euroa kaksisarjaisella mallilla. Yhden vuosiviikkotunnin hinta on noin 2. 000 euroa. $230 - 226 = 4$ vuosiviikkotuntia yksisarjaiselle koululle. Minimien tavoittaminen nostaa kustannuksia koulukyytien ja odotustuntien maksamisen kautta.
- e) Koulukyydit tulee suunnitella kuntakohtaisena kokonaisuutena.
- f) Koulujen yhdistymisen seurauksena päästään 1-3:n ohjaajan vähenemiseen, mikä toisi 24.000 euron säästön/ohjaaja. Ohjaajien määrä on suuri suhteessa oppilasmäärään, joten toimialajohtaja tulee vaatia tarkat perustelut ohjausresurssille.

Säästötoimet ilman kouluverkkoratkaisua

- a) Lukiossa opettajat ja rehtori päättävät yhdessä OVTES:n mukaisesta lukioressurssista, jota tulee Ranualla kohdentaa enemmän opetukseen esimerkiksi I vuosikurssin opiskelijoille 0-kursseihin (englanti, äidinkieli ja matematiikat) ja YO-kirjoituksia tukeviin syventäviin kursseihin. Resurssi on nyt 55.000 e/v.
  - b) Kirjaston toiminnan kehittäminen mallilla 24/7 ja yhden HTV:n vähennys (30.000 euroa). Kirjaston aukioloaika laajennetaan automaation avulla.
  - c) Latuverkoston tason ja laadun tarkastelua.
  - d) Eläköitymiset ja määräaikaisuudet – erityisesti teknisellä toimialueella olisi pystyttävä käyttämään hyväksi (siivoojat 7 vuoteen 2025 mennessä ja muut ammattimiehet yms 3 vuoteen 2024 mennessä).
  - e) Kaikkien tukipalveluiden järjestelyt niin, että kuntaan ei jää sellaisia tukipalveluita tekeviä työntekijöitä, joiden työpanosta on nyt yli 0% mutta alle 50%.
- Vaikutukset: Säästöt yhteensä >200.000 euroa.
  - Muuta huomioitavaa: Mahdollisuus kuljetussäästöihin ja kirjastoratkaisu. Toimialan johtorakenne on uudistettava esimerkiksi mallilla lukion rehtori + toimialajohtaja + / perusopetuksen rehtori (+ apulaisrehtori).
  - Uudistunutta toimintaympäristöä kuvaa:
http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/perusopetus/opetussuunnitelma_ja_tuntijako/uudet_opetussuunnitelmat_pahkinankuoressa

Ei kouluverkko ratkaisua

Tehtävät alaskirjaukset, purkukustannukset ja investoinnit

KIINTEISTÖN NIMI	pinta-ala/m ²	Purkukustannusarvio/€	Kiinteistöhoitokulut €/v. Tasearvo	
Terveyskeskus	3 940	394 000	227 723	1 542 000
Marjaniemi	2 707	270 700	127 899	0
Yläkoulu	3 100	310 000	31 750	0
Lukio	1 030	103 000	10 600	0
Kirjasto	700	70 000	57 488	95 000
Monkkari	820	82 000	77 663	491 000
Timontien ryhmis	370	37 000	31 290	91 200
Peurantien ryhmis	294	29 400	24 063	87 700
Asuintalo	640	64 000		
Impiön koulu	754	75 400	73 074	95 727
	14 355	1 435 500	661 550	2 402 627

KIINTEISTÖN NIMI	Arvioitu purkuvuosi	Arvioitu alaskirjaus
Terveyskeskus	2 019	2 018
Marjaniemi	tyhjenee 2018	2 017
Yläkoulu	valtuusto linjaa	
Lukio	valtuusto linjaa	
Kirjasto		
Monkkari		
Timontien ryhmis		
Peurantien ryhmis		
Asuintalo	vuokra-asunnot päättää	
Impiön koulu		

- Tässä vaihtoehdossa kouluverkkoon ei kuulu uutta kampusta ja siten investoinnit sisältävät vuositasolla ainoastaan 700-800 teuroa infrainvestointeja.

Talousvaikutukset yhteensä

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Summa
Alaskirjaukset	0	1 542 000	172 125	172 125	172 125	172 125	172 125	0	0	2 402 627
Purkukustannukset	0	0	535 360	412 060	141 360	141 360	141 360	0	0	1 371 500
Säästöt kiinteistöhuollosta	0	0	288 909	189 085	61 186	61 186	61 186	0	0	661 550
Toiminnalliset säästöt		55 000	14 800	14 800	14 800	14 800	14 800			129 000

- Alaskirjaukset, purkukustannukset ja säästöt, joita ei ole kohdistettu Ranuan puolelta tietylle vuodelle, on jaettu viidelle vuodelle tasan.
- Alaskirjaukset ovat kertaluonteisia ja tulosvaikutteisia, mutta ei rahoitusvaikutteisia menoja.
- Purkukustannukset on käsitelty tulos- ja rahoitusvaikutteisina kertaluonteisina menoina.
- Säästöt kiinteistöhuollosta ja toiminnalliset säästöt ovat vuotuisia ja kumuloituvia säästöjä.

Ei kouluverkkoratkaisua

Painelaskelma, sote toteutuu, trendi 2011–2015

Laskelmassa on huomioitu säästötoimet, purkukustannukset ja alaskirjausten vaikutus, mitkä realisoituvat ilman kouluverkkoratkaisua.

	Ranua		Trendi: 2011-2015							
	TP 2015	TP 2016	Tpe 2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Asukasluku	4 020	4 023	3 931	3 873	3 818	3 766	3 724	3 684	3 646	3 612
Muutos kpl	-73	3	-92	-58	-55	-52	-42	-40	-38	-34
Verotettava tulo	44 739	42 299	43 843	41 520	43 043	44 354	45 660	47 004	48 409	49 906
Muutos-%	1,08 %	-5,45 %	3,65 %	-5,30 %	3,67 %	3,05 %	2,94 %	2,94 %	2,99 %	3,09 %
Veroprosentti	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04
Toimintakate	-28 771	-27 238	-27 754	-28 262	-29 432	-10 962	-10 747	-10 806	-10 868	-10 871
Purkukustannukset			0	0	-535	-412	-141	-141	-141	0
Hyvinvointikeskuksen leasing			0	0	-350	0	0	0	0	0
Sopeutus			0	-55	-304	-204	-76	-76	-76	0
Muutos 1000 e	601	1 533	-516	-508	-1 171	18 470	215	-59	-62	-3
Muutos %:ia	-2,07 %	-5,33 %	1,89 %	1,83 %	4,14 %	-62,75 %	-1,96 %	0,55 %	0,57 %	0,03 %
Muutos %:ia eur/as		-5,40 %	4,28 %	3,35 %	5,64 %	-62,24 %	-0,86 %	1,64 %	1,62 %	0,97 %
Verorahoitus	31 784	31 156	31 263	30 189	30 349	12 008	12 376	12 795	13 224	13 687
Verorahoituksen muutos 1000 e		-628	107	-1 074	159	-18 341	368	419	429	462
Toimintakate/Verorahoitus	91 %	87 %	89 %	94 %	97 %	91 %	87 %	84 %	82 %	79 %
Käyttökate	3 013	3 918	3 509	1 928	917	1 045	1 628	1 989	2 357	2 816
Rahoitustuotot ja -kulut	207	100	400	106	-26	-23	-9	8	20	32
Vuosikate	3 220	4 018	3 909	2 034	891	1 023	1 619	1 997	2 377	2 848
Poistot	1 302	3 617	2 091	2 845	1 402	1 380	1 351	1 323	1 295	1 097
Ylijäämä/alijäämä	114	139	1 891	-811	-511	-357	268	674	1 082	1 751
Kumulatiivinen ylij/alij.	11 305	11 389	13 280	12 469	11 959	11 602	11 870	12 544	13 626	15 376
Kumulatiivinen ylij/alij./as	2 812	2 831	3 378	3 220	3 132	3 081	3 187	3 405	3 737	4 257
Nettoinvestoinnit	4 533	2 185	1 500	1 275	925	753	745	737	729	722
Lainakanta 1000 eur	5 133	4 650	2 241	1 482	1 516	1 246	372	0	0	0
Lainakanta eur/as	1 277	1 156	570	383	397	331	100	0	0	0

Kouluverkkoratkaisu

- Kouluverkkoratkaisu:
  - Uusi kampusrakennus
  - Kampukselle siirtyvät päiväkotit, esi- ja perusopetus ja lukiokoulutus, kansalaisopisto, vapaa-aika ja kulttuuritoimi ja kirjasto.
  - Alueelle suunnitellaan varhaiskasvatusyksikkö ja vuorohoito siirtyy tähän tilaan kampukselle.
  - Yhteiset tilat mahdollistavat henkilökunnan monipuolisen työskentelyn esim. oppilashuolto, opettajat ja erityisopettajat.
  - Palvelusetelin käyttö on selvitettävä varhaiskasvatuspalvelussa.
  - Oppilaat ja opiskelijat hyötyvät kirjastosta oppimisympäristönä.
  - Lukio hyötyy kahdesta digiabiluokasta, jotka helpottavat YO-harjoituksia ja kirjoituksia.
  - Purettavien kiinteistöjen toiminnot siirretään kampukselle.
  - Sijainti nykyisellä alueella, jonka käytettävyys liikenneyhteyksien näkökulmasta on toimiva.
  - Kampuksen yhteisenä tilana käytetään auditoriota.
  - Kampukselle rakennetaan keskuskeittiö.
  - Liikuntatilana käytetään Peuransarvea ja kampukselle suunnitellaan monikäyttöinen kokoontumistila, jossa on siirrettävät istuimet ja tilaa voidaan hyödyntää sisäliikunnassa ja ylioppilasjuhlissa.
  - Myöhemmin alueella opiskelevat esi- ja perusopetuksen oppilaat ja lukiolaiset.
  - Impiön koulun oppilaat siirtyvät aluksi Kuhan kouluun. Koulu toimii 5 vuotta, minkä jälkeen oppilaat siirtyvät kampukselle.
  - Kun toiminta keskittyy kampukselle, niin mahdollisuus uudistaa erityisopetus ja luokanopettajien tarve vähenee 13:een (240 te.).
- Tämän dian kohdalla kannattaa huomioida myös dian 90 sisältö.
- Säästötoimet: Kirjaston uudistaminen, yksi johtava luokanopettaja Impiöstä ja yksi avustaja ja yksi rehtori.
- Vaikutukset: 30.000 euroa + 45.000 euroa + 24.000 euroa + 55.000 euroa = 154.000 euroa.
- Vaikutukset viiden vuoden päästä 160.000 (luokanopetus) + 80.000 (erityisopetus) = 240.000 euroa.
- Henkilöstösäästö erityisopetuksessa rakenteella, jossa pienryhmät E-5 ja 6 – 9. Kaksi erityisopettajaa 1 - 9 ilman ryhmää. Kahden e-opettajan vähennys 80.000 euroa.
- Muuta huomioitavaa: Mahdollistaa johtorakenteen uudistamisen, mikä tuo ratkaisusta riippuen myös henkilöstökustannuksia. Kampuksen ratkaisun kiinteistö rakenne ja kustannukset. Kaksisarjaisuus, kun oppilasmäärä alle 50 / ikäluokka. Tukipalveluiden säästöt kampusratkaisussa.
- Sivistystoimen johtorakenteen uudistaisin rakenteella STJ + lukionrehtori ja yhtenäiskoulun rehtori. Heidän työskentelyä voi tukea vararehtori resursseilla. Pohdittavaksi myös yhtenäiskouluun apulaisrehtorin virka, jolle voi kohdentaa selkeitä työtehtäviä esimerkiksi: Oppilashuolto ja sijaisjärjestelyt.

Alaskirjaukset, purkukustannukset ja investoinnit

KIINTEISTÖN NIMI	pinta-ala/m ²	Purkukustannusarvio/€	Kiinteistöhoitokulut €/v. Tasearvo	
Terveyskeskus	3 940	394 000	227 723	1 542 000
Marjaniemi	2 707	270 700	127 899	0
Yläkoulu	3 100	310 000	31 750	0
Lukio	1 030	103 000	10 600	0
Kirjasto	700	70 000	57 488	95 000
Monkkari	820	82 000	77 663	491 000
Timontien ryhmis	370	37 000	31 290	91 200
Peurantien ryhmis	294	29 400	24 063	87 700
Asuintotalo	640	64 000		
Kirkonkylän koulu	3 200	320 000	232 021	5 200 000
Impiön koulu	754	75 400	73 074	95 727
Kuhan koulu	1 075	107 500	80 214	354 000
	18 630	1 863 000	973 785	7 956 627

KIINTEISTÖN NIMI	Arvioitu purkuvuosi	Arvioitu alaskirjaus
Terveyskeskus	2 019	2 018
Marjaniemi	tyhjenee 2018	2 017
Yläkoulu	valtuusto linjaa	
Lukio	valtuusto linjaa	
Kirjasto		
Monkkari		
Timontien ryhmis		
Peurantien ryhmis		
Asuintotalo	vuokra-asunnot päättää	
Kirkonkylän koulu	palveluverkkoselvitys	2019-2021
Impiön koulu		
Kuhan koulu		2 024

- Kampusinvestointi arviolta 12 miljoonaa euroa 2020-2021.
  - Kampuksen ylläpitokustannuksina käytetty 10,6 €/m²
  - Viipalekoulun vuokra (386 000 euroa/v.) oletetaan poistuvaksi kampuksen valmistumishetkellä

Talousvaikutukset yhteensä

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Summa
Alaskirjaukset	0	1 542 000	1 905 459	1 905 459	1 905 459	172 125	172 125	354 000	0	7 956 627
Purkukustannukset	0	0	599 360	476 060	205 360	205 360	205 360	107 500	0	1 799 000
Säästöt kiinteistöhuollosta	0	0	335 313	235 489	107 590	107 590	107 590	80 214	0	973 785
Poistuvat viipalekoulun kust.							386 000			386 000
Kampuksen kiinteistökust.							1 000 000			1 000 000
Toiminnalliset säästöt		55 000	19 800	19 800	19 800	19 800	19 800	240 000		394 000

- Alaskirjaukset, purkukustannukset ja säästöt, joita ei ole kohdistettu Ranuan puolelta tietylle vuodelle, on jaettu viidelle vuodelle tasan.
- Alaskirjaukset ovat kertaluonteisia ja tulosvaikutteisia, mutta ei rahoitusvaikutteisia menoja.
- Purkukustannukset on käsitelty tulos- ja rahoitusvaikutteisina kertaluonteisina menoina.
- Säästöt kiinteistöhuollosta ja toiminnalliset säästöt ovat vuotuisia ja kumuloituvia säästöjä.

Kouluverkkoratkaisu

Painelaskelma, sote toteutuu, trendi 2011–2015

	Ranu		Trendi: 2011-2015							
	TP 2015	TP 2016	Tpe 2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Asukasluku	4 020	4 023	3 931	3 873	3 818	3 766	3 724	3 684	3 646	3 612
Muutos kpl	-73	3	-92	-58	-55	-52	-42	-40	-38	-34
Verotettava tulo	44 739	42 299	43 843	41 520	43 043	44 354	45 660	47 004	48 409	49 906
Muutos-%	1,08 %	-5,45 %	3,65 %	-5,30 %	3,67 %	3,05 %	2,94 %	2,94 %	2,99 %	3,09 %
Veroprosentti	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04
Toimintakate	-28 771	-27 238	-27 754	-28 262	-29 445	-10 956	-10 688	-10 694	-11 316	-11 048
Purkukustannukset			0	0	-599	-476	-205	-205	-205	-108
Hyvinvointikeskuksen leasing			0	0	-350	0	0	0	0	0
Sopeutus			0	-55	-355	-255	-127	-127	487	-320
Muutos 1000 e	601	1 533	-516	-508	-1 183	18 489	267	-6	-622	269
Muutos %:ia	-2,07 %	-5,33 %	1,89 %	1,83 %	4,19 %	-62,79 %	-2,44 %	0,05 %	5,82 %	-2,37 %
Muutos %:ia eur/as		-5,40 %	4,28 %	3,35 %	5,69 %	-62,28 %	-1,34 %	1,14 %	6,92 %	-1,45 %
Verorahoitus	31 784	31 156	31 263	30 189	30 349	12 000	12 368	12 787	13 216	13 679
Verorahoituksen muutos 1000 e		-628	107	-1 074	159	-18 349	368	419	429	462
Toimintakate/Verorahoitus	91 %	87 %	89 %	94 %	97 %	91 %	86 %	84 %	86 %	81 %
Käyttökate	3 013	3 918	3 509	1 928	904	1 044	1 679	2 093	1 900	2 631
Rahoitustuotot ja -kulut	207	100	400	106	-26	-94	-223	-272	-248	-218
Vuosikate	3 220	4 018	3 909	2 034	878	950	1 456	1 821	1 652	2 413
Poistot	1 302	3 617	2 091	2 845	3 135	3 033	3 205	1 636	1 594	1 736
Ylijäämä/alijäämä	114	139	1 891	-811	-2 257	-2 082	-1 749	185	57	677
Kumulatiivinen ylij/alij.	11 305	11 389	13 280	12 469	10 213	8 130	6 381	6 567	6 624	7 301
Kumulatiivinen ylij/alij./as	2 812	2 831	3 378	3 220	2 675	2 159	1 714	1 782	1 817	2 021
Nettoinvestoinnit	4 533	2 185	1 500	1 275	925	6 753	6 745	737	729	722
Lainakanta 1000 eur	5 133	4 650	2 241	1 482	1 529	7 331	12 620	11 535	10 613	8 922
Lainakanta eur/as	1 277	1 156	570	383	400	1 947	3 389	3 131	2 911	2 470

Laskelmassa on huomioitu kouluverkkoratkaisun säästötoimet, purkukustannukset ja alaskirjausten vaikutus.

Ranualle vuoteen 2021 arvioitu lainakanta 3.389 eur/asukas on yli vuoden 2016 keskiarvon (2.750 eur/asukas). Lainakanta lähtee kuitenkin investoinnin toteuttamisen jälkeen alenemaan.

Kehityksessä on huomioitu uuden kampuksen mahdollistamat toiminnalliset säästöt (390 000 euroa/v.).

Kouluverkko – kaikki kampukseen

Nykytila				
Oppilaat	KK-koulu	Kuha	Impiö	Yhteensä
1-luokka	46	9	3	58
2-luokka	56	6	3	65
3-luokka	41	5	1	47
4-luokka	33	11	5	49
5-luokka	48	6	9	63
6-luokka	1	8	5	14
	225	45	26	296
Opettajat	KK-koulu	Kuha	Impiö	Yhteensä
1-luokka	3	0	0	3
2-luokka	3	1	0	4
3-luokka	2	0	0,75	2,75
4-luokka	2	1	0	3
5-luokka	3	0	0	3
6-luokka	0	1	1	2
Yhteensä	13	3	1,75	17,75
Opettajista johtavat opettajat	1	1	1	6
Montako oppilasta opettajaa kohden	17,3	15,0	14,9	16,7

KK-koulu+Kuha+Impiö			
		Muutosrivi	Uusi tilanne
Oppilaat			
1-luokka	58	0	58
2-luokka	65	0	65
3-luokka	47	0	47
4-luokka	49	0	49
5-luokka	63	0	63
6-luokka	14	0	14
	296	0	296
Opettajat			Oppilasta/opettaja
1-luokka	3		3 19,3
2-luokka	4		4 16,3
3-luokka	2,75	-0,75	2 23,5
4-luokka	3		3 16,3
5-luokka	3		3 21,0
6-luokka	2	-1	1 14,0
Yhteensä	17,75	-1,75	16
Opettajista johtavat opettajat	4	-2	2
Montako oppilasta opettajaa kohden	16,7	0,0	18,5

Kouluverkko – kaikki kampukseen

Nykytila				
Oppilaat	KK-koulu	Kuha	Impiö	Yhteensä
1-luokka	46	9	3	58
2-luokka	56	6	3	65
3-luokka	41	5	1	47
4-luokka	33	11	5	49
5-luokka	48	6	9	63
6-luokka	1	8	5	14
	225	45	26	296
Opettajat	KK-koulu	Kuha	Impiö	Yhteensä
1-luokka	3	0	0	3
2-luokka	3	1	0	4
3-luokka	2	0	0,75	2,75
4-luokka	2	1	0	3
5-luokka	3	0	0	3
6-luokka	0	1	1	2
Yhteensä	13	3	1,75	17,75
Opettajista johtavat opettajat	1	1	1	6
Montako oppilasta opettajaa kohden	17,3	15,0	14,9	16,7

KK-koulu+Kuha+Impiö			
		Muutosrivi	Uusi tilanne
Oppilaat			
1-luokka	58	0	58
2-luokka	65	0	65
3-luokka	47	0	47
4-luokka	49	0	49
5-luokka	63	0	63
6-luokka	14	0	14
	296	0	296
Opettajat			Oppilasta/opettaja
1-luokka	3		3 19,3
2-luokka	4		4 16,3
3-luokka	2,75	-0,75	2 23,5
4-luokka	3		3 16,3
5-luokka	3		3 21,0
6-luokka	2	-1	1 14,0
Yhteensä	17,75	-1,75	16
Opettajista johtavat opettajat	4	-2	2
Montako oppilasta opettajaa kohden	16,7	0,0	18,5

Kouluverkko – kaikki kampukseen

Koulurakennus ja ympäristö	KK-koulu	Kuha	Impiö	Yhteensä	Koulurakennus ja ympäristö	Nykytila	Muutosrivi	Uusi tilanne
Koulun pinta-ala	3559	754	1075	5388	Koulun pinta-ala	5388	1829	3 559
Pinta-ala oppilasta kohden	15,8	16,8	41,3	18,2	Pinta-ala oppilasta kohden	18,2	0,0	12
Koulun kunto KA, 1=hyvä, 4=huono	0,0	0,0	0,0	0,0	Koulun kunto KA, 1=hyvä, 4=huono			
Lämmitysuo	kauko	hake/öljy	maa	0	Lämmitysuo			
Lämmitys vuodessa euroa	48690	16147	0	0	Lämmitys vuodessa euroa	64837	0	64 837
Koulun tasearvo	5 083 885	352 764	90 921	5 527 570	Koulun tasearvo	5 527 570	-90 921	-5 618 491
Myyntihinta-arvio	200 000	0	100 000	500 000	Myyntihinta-arvio	300 000	0	300 000
Kolmen -viiden vuoden aikana tehtävä	0	0	0	0	Kolmen -viiden vuoden aikana tehtävät	0	0	0
Muu käyttökustannus vuodessa	195798	58637	69562	0	Muu käyttökustannus vuodessa	323997	-128199	195 798
Poisto, v. 2016	15 830	20 105	8 055	187 682	Poisto, v. 2016	135 634	-51 422	84 212

	KK-koulu	Kuha	Impiö	Yhteensä		Nykytila	Muutosrivi	Uusi tilanne
Kuljetus kodin ja koulun välillä (alakoulu)	90	41	20	151	Kuljetus kodin ja koulun välillä (alakoulu)	151	35,5	187
Lapsia yhteensä	226	45	26	296	Lapsia yhteensä	297	0	297
Kuljetuskustannus kodin ja koulun väli	170 000	72 000	80 000	322 000	Kuljetuskustannus kodin ja koulun väli	322 000	75 702	397 702
Kuljetuskustannus kuljetuslasta kohde	1 889	1 756	4 000	2 132	Kuljetuskustannus kuljetuslasta kohde	2 132		
Muu kuljetuskustannus	10427	1397	3688	0	Muu kuljetuskustannus	15512	-7756	7 756

Koulujen bruttomenot v. 2016/tilinpä	KK-koulu	Kuha	Impiö	Yhteensä	Koulujen bruttomenot v. 2016/tilinpä	Nykytila	Muutosrivi	Uusi tilanne
Hallinto	26 008	686	477	27 171	Hallinto	27 171	-1 163	26 008
Opetus	1 102 670	227 801	182 350	1 512 821	Opetus	1 512 821	-149 151	1 363 670
Ruokailu	104 898	15 073	11 430	131 401	Ruokailu	131 401	0	131 401
Koulukyydit	149 528	65 224	69 200	322 000	Koulukyydit	283 952	75 702	359 654
Oppilashuolto	265 087	32 062	11 750	308 899	Oppilashuolto	308 899	-34 322	274 577
Kiinteistö	232 066	50 296	67 646	350 008	Kiinteistö	350 008	-117 942	232 066
Yhteensä	1 880 257	391 142	342 853	2 652 300	Yhteensä	2 614 252	-226 876	2 387 376

Yhteenveto ja suositukset

- Kunta hoitaa taloutta edelleen samalla tavalla, kuin mitä taloutta hoidettu edeltävät 3-4 vuotta.
- Talouden perusta on erittäin hyvä kaikilta osiltaan: kunta on velaton, sillä on tarvittaessa liikkumavaraa omassa verorahoituksessaan ja muissa tuloissaan sekä palvelurakenteessaan – kallis palvelurakenteen yksikkökustannus kompensoituu runsaalla valtionosuudella.
- Maakunta- ja soteuudistus vahvistaa kunnan asemaa.
- Kunnan talouteen vaikuttava toiminnallinen negatiivinen riski tulee jatkuvasta epäedullisesta väestönkehityksestä, joka voi muuttua matkailun ja kaivosteollisuuden uudentumisen avulla.
- Ranuan kiinteistömassan kunto on osittain erittäin heikko ja lisäksi suuri osa kiinteistöistä on epätarkoituksenmukaisia.
- Lähtökohtaisesti on aina järkevämpää purkaa epätarkoituksenmukainen kiinteistö kuin pitää sitä tyhjiään. On myös epätodennäköistä, että tyhjilleen jääville tai sisäilmaongelmista kärsiville kiinteistöille kehitettäisiin toimintaa, minkä tuotot kattaisivat kiinteistönhoitokulut, poistot ja pääomakustannukset. Ranualla vahva tase mahdollistaa purkutoimenpiteet.
- Samalla on erittäin otollinen mahdollisuus tarkastella kouluverkkorakenteen tarkoituksenmukaisuutta.
- Laskelmien perusteella opetustoiminnan keskittäminen rakennettavaan kampukseen vaikuttaa mahdolliselta ja myös suositeltavalta vaihtoehdolta. Myös Kuhan koulun sulkeminen siirtymäajan jälkeen vaikuttaa perustellulta.
- Kampusratkaisu luo otollisen mahdollisuuden sivistystoimen johtorakenteen uudistamiselle.
- Koska kunnan tase on vahva ja taseen mahdollista alijäämäisyyttä poistaa taseessa olevat varaukset, kannattaa ensisijaisena vaihtoehtona palvelurakennusratkaisun rahoittamisessa käyttää rakentamista omaan taseeseen, kunhan otettavan lainan korko suojataan. Taseen ulkopuolinen rakentaminen voi olla perusteltua kiinteistön hoidolla ja ylläpidolla.
- Kunnan on kannattavaa auttaa muita vastaavassa tilanteessa olevia kuntia painostamalla hallitusta ymmärtämään se, että taseeseen kertyvä alijäämä sen kertyessä omaisuuden alaskirjauksesta ei voi olla kertakaikkinen kriisikuntakriteeri. Tähän on otollinen ajankohta.

VM kriteerit – vastuu talouden tasapainosta on kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan

Arviointimenettelyn kriteerit 2017 →

1.
kunnan
taseeseen
kertynyt
alijäämä
(neljä tilikautta)

2.
kuntakonsernin
tunnusluvut
(alijäämäkriteeri
tai kaikki neljä
kriteeriä
täyttyvät kahdessa
tilinpäätöksessä
peräkkäin)

Konsernin kriisimittarit	TP 2015	TP 2016	Tpe 2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Peruskunnan alijäämä	11 305	11 389	13 280	12 469	10 213	8 130	6 381	6 567	6 624	7 301
..Alijäämää 4 peräkkäisenä vuonna				Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernin alijäämä €/as	5 603	5 506	6 116	5 998	5 493	5 016	4 603	4 703	4 768	5 001
... 500 €/as ja 1000 €/as		Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernin vuosikate	4 921	6 236	6 127	4 252	3 096	3 168	3 674	4 039	3 870	4 631
Kunnan verot	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04
Konsernin lainamäärä	4 249	3 984	3 464	3 320	3 380	4 967	6 444	6 219	6 031	5 620
Suht velkaantuneisuus	47	46	42	42	41	133	154	144	135	123
Konsernin vuosikate		Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Kunnan verot		Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Konsernin lainamäärä		Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty
Suht velkaantuneisuus		Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Ei täyty	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy	Täyttyy
Montako		0	0	0	0	1	1	1	1	1

Ylipitkä skenaario

	Ranua		Trendi: 2011-2015								2025										
	TP 2015	TP 2016	Tpe 2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Asukasluku	4 020	4 023	3 931	3 873	3 818	3 766	3 724	3 684	3 646	3 612	3 579	3 549	3 519	3 491	3 464	3 439	3 414	3 391	3 369	3 348	3 328
Muutos kpl	-73	3	-92	-58	-55	-52	-42	-40	-38	-34	-33	-30	-30	-28	-27	-25	-25	-23	-22	-21	-20
Verotettava tulo	44 739	42 299	43 843	41 520	43 043	44 354	45 660	47 004	48 409	49 906	51 458	53 099	54 789	56 561	58 403	60 337	62 331	64 426	66 608	68 881	71 251
Muutos-%	1,08 %	-5,45 %	3,65 %	-5,30 %	3,67 %	3,05 %	2,94 %	2,94 %	2,99 %	3,09 %	3,11 %	3,19 %	3,18 %	3,23 %	3,26 %	3,31 %	3,31 %	3,36 %	3,39 %	3,41 %	3,44 %
Veroprosentti	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04	8,04
Toimintakate	-28 771	-27 238	-27 754	-28 262	-29 445	-10 956	-10 688	-10 694	-11 316	-11 048	-11 088	-11 243	-11 400	-11 562	-11 727	-11 898	-12 072	-12 251	-12 434	-12 622	-12 815
Purkukustannukset			0	0	-599	-476	-205	-205	-205	-108	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hyvinvointikeskuksen leasing			0	0	-350	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sopeutus			0	-55	-355	-255	-127	-127	487	-320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muutos 1000 e	601	1 533	-516	-508	-1 183	18 489	267	-6	-622	269	-41	-155	-157	-162	-165	-171	-173	-179	-184	-188	-193
Muutos %:ia	-2,07 %	-5,33 %	1,89 %	1,83 %	4,19 %	-62,79 %	-2,44 %	0,05 %	5,82 %	-2,37 %	0,37 %	1,40 %	1,39 %	1,42 %	1,43 %	1,46 %	1,46 %	1,48 %	1,50 %	1,51 %	1,53 %
Muutos %:ia eur/as		-5,40 %	4,28 %	3,35 %	5,69 %	-62,28 %	-1,34 %	1,14 %	6,92 %	-1,45 %	1,29 %	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verorahoitus	31 784	31 156	31 263	30 189	30 349	12 000	12 368	12 787	13 216	13 679	14 122	14 456	14 583	14 821	14 980	15 210	15 495	15 849	16 172	16 525	16 888
Verorahoituksen muutos 1000 e		-628	107	-1 074	159	-18 349	368	419	429	462	444	334	126	238	159	230	285	355	323	353	363
Toimintakate/Verorahoitus	91 %	87 %	89 %	94 %	97 %	91 %	86 %	84 %	86 %	81 %	79 %	78 %	78 %	78 %	78 %	78 %	78 %	77 %	77 %	76 %	76 %
Käyttökate	3 013	3 918	3 509	1 928	904	1 044	1 679	2 093	1 900	2 631	3 034	3 213	3 183	3 259	3 253	3 312	3 423	3 599	3 738	3 903	4 073
Rahoitustuotot ja -kulut	207	100	400	106	-26	-94	-223	-272	-248	-218	-173	-121	-65	-12	20	36	53	70	88	108	128
Vuosikate	3 220	4 018	3 909	2 034	878	950	1 456	1 821	1 652	2 413	2 861	3 092	3 118	3 247	3 273	3 348	3 476	3 669	3 826	4 011	4 202
Poistot	1 302	3 617	2 091	2 845	3 135	3 033	3 205	1 636	1 594	1 736	1 335	1 306	1 279	1 252	1 226	1 202	1 178	1 155	1 133	1 111	1 091
Ylijäämä/alijäämä	114	139	1 891	-811	-2 257	-2 082	-1 749	185	57	677	1 526	1 786	1 839	1 995	2 047	2 147	2 298	2 514	2 693	2 899	3 111
Kumulatiivinen ylij./alij.	11 305	11 389	13 280	12 469	10 213	8 130	6 381	6 567	6 624	7 301	8 827	10 613	12 452	14 447	16 494	18 640	20 939	23 453	26 146	29 045	32 156
Kumulatiivinen ylij./alij./as	2 812	2 831	3 378	3 220	2 675	2 159	1 714	1 782	1 817	2 021	2 466	2 990	3 539	4 138	4 762	5 420	6 133	6 916	7 761	8 675	9 662
Nettoinvestoinnit	4 533	2 185	1 500	1 275	925	6 753	6 745	737	729	722	716	710	704	698	693	688	683	678	674	670	666
Lainakanta 1000 eur	5 133	4 650	2 241	1 482	1 529	7 331	12 620	11 535	10 613	8 922	6 777	4 394	1 980	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakanta eur/as	1 277	1 156	570	383	400	1 947	3 389	3 131	2 911	2 470	1 894	1 238	563	0	0	0	0	0	0	0	0